

XVI. YÜZYILDA ELEŞKİRD, ŞELVE, DİYADİN, BAYEZİD İLE OVACIK SANCAKLARINDAKİ KİŞİ ADLARI ÜZERİNDE TASAVVUF VE HZ. ALİ MUHABBETİNİN YANSIMALARI

The Reflections of Sufism and the Love for Ali on Personal Names in the Sanjaks of Eleşkird, Şelve, Diyadin, Bayezid and Ovacik in the 16th Century

Über die Reflexionen des Sufismus und der Liebe zu Imam Ali auf die Personennamen in den Gerichtsbezirken (sancak) des XVI. Jahrhunderts in Eleşkird, Şelve, Diyadin, Bayezid und Ovacık

M. Salih ERPOLAT*

Bu makalede günümüzdeki Ağrı ilini oluşturan sancaklarda yaşayan kişilerin adlarının Osmanlı Dönemi arşiv belgelerinden tespit edilerek konu ile ilgilenenlerin istifadesine sunulmuştur. Burada kaynak olarak 1578 tarihinde tutulan ve günümüzde Ankara'da bulunan Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğüne bağlı Kuyûd-ı Kadime Arşivindeki 199 Numaralı Mufassal Tahrir Defterinde yer alan Müslüman kişilerin adları değerlendirilmiştir.

ÖZ

Bu çalışmada adı geçen sancaklarda yaşayan vergi mükelleflerinin taşıdıkları kişi adlarında tasavvuf ve Hz. Ali sevgisinin öne çıktığı dikkat çekmektedir. Bu kişi adlarından bazıları Ali, Alican, Ali Gazi, Ali Kulu, Ali Yar, Ayvad Ali, Bayram Ali, Borç Ali, Bürhan Ali, Cafer Ali, Can Ali, Derviş Ali, Devlet Ali, Dost Ali, Dur Ali, Emir Ali, Emirze Ali, Esed Ali, Genc Ali, Gürd Ali, Gonca Ali, Gulam Ali, Güher Ali, Gül Ali, Hasan Ali, Haydar Ali, Hoca Ali, Hüseyin Ali, Hub Ali, Koç Ali, Kul Ali, Mahmud Ali, Masum Ali, Maksud Ali, Mehmed Ali, Merd Ali, Mervan Ali, Mihmad

* Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Diyarbakır/Türkiye. msaliherpolat@hotmail.com.

Ali, Mirza Ali, Muhib Ali, Murad Ali, Nur Ali, Pir Ali, Sefer Ali, Seydi Ali, Sultan Ali, Şah Ali, Şeyh Ali, Şükür Ali, Ulu Ali, Yar Ali gibi kişi adlarında Hz. Ali muhabbetinin izleri doğrudan; Haydar, Haydar Kulu, İmam Kulu, İmam Verdi, Mirza Han, Şah Kulu gibi şahıs adlarında ise dolaylı olarak görülmektedir.

İncelemiş olduğumuz tahrir defterindeki verilerden tasavvuf ile ilgili kişi adlarının da yaygın olduğu müşahede edilmektedir. Bunların başlıcaları Abdal, Ağyar, Baba, Babacan, Baba Kulu, Balım, Dede, Dede Can, Dem Kulu, Derviş, Derviş Can, Halvet, Hızır, Mehdi, Mehdi Kulu, Muhib, Muhib Kulu, Mürşid Kulu, Nazar, Niyaz, Nefes, Nefes Kulu, Niyaz, Niyaz Kulu, Pervane, Pir Dost, Pir Makam, Pir Sultan, Pür Niyaz, Rıza Kulu, Sahib, Sahib Kulu, Sultan Kulu, Şah Bende, Şah Veled, Şah Nazar, Şah Veli, Şah Verdi, Tabduk, Tevelli, Ulu Can, 'Uryan (Üryan), 'Uryan Kulu, Yol Kulu, Zakir ve Zülfikar gibi kişi adlarıdır.

Tespit edilen bu kişi adlarının yaşadıkları köylere de yer verilmiştir. Bunların yanında kişi adlarının yaygınlıkları hakkında tespit edilen isimler alfabetik sıra ile verilerek 1578 tarihinde Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid (Doğubeyazıt) sancaklarındaki kişi ve yer adlarının tamamını görmek mümkün olacaktır.

Bu makale ile tahrir defterlerindeki verilerden yola çıkarak tasavvufun ve Hz. Ali'ye duyulan muhabbetin Türk kişi ve yer adları üzerindeki etkilerinin meydana çıkarılabileceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hz. Ali, Kişi Adları, Bâyezid Sancağı, Tahrir Defteri, Tasavvuf.

ABSTRACT

This paper has determined the names of people living in the sanjaks of the province of Agri from the archival documents of the Ottoman period and is presented for the benefit of those who are interested in the subject. The paper has assessed the names of Muslims in the cadastral record book number 199 in the Archive of Kuyud-i Kadime of the General Directorate of Land Registry and Cadastre in Ankara, dated 1578.

This paper draws attention to the fact that Sufism and the love for Ali stand out in the personal names of taxpayers living in the above-mentioned sanjaks. The signs of the love for Ali are clearly seen in some personal names, such as Ali, Alican, Ali Gazi, Ali Kulu, Ali Yar, Ayvad Ali, Bayram Ali, Borç Ali, Bürhan Ali, Cafer Ali, Can Ali, Derviş Ali, Devlet Ali, Dost Ali, Dur Ali, Emir Ali, Emirze Ali, Esed Ali, Genc Ali, Gürd Ali, Gonca Ali, Gulam Ali, Güher Ali, Gül Ali, Hasan Ali, Haydar Ali, Hoca Ali, Hüseyin Ali, Hub Ali, Koç Ali, Kul Ali, Mahmud Ali, Masum Ali, Maksud Ali, Mehmed Ali, Merd Ali, Mervan Ali, Mihmad Ali, Mirza Ali, Muhib Ali, Murad Ali, Nur Ali, Pir Ali, Sefer Ali, Seydi Ali, Sultan Ali, Şah Ali, Şeyh Ali, Şükür Ali, Ulu Ali, Yar Ali, and in some personal names, such as Haydar, Haydar Kulu, İmam Kulu, İmam Verdi, Mirza Han, Şah Kulu, those signs are indirect.

We have observed, from the data in the cadastral record book that we analysed, that the personal names related to Sufism prevail, too. The main ones are Abdal, Ağyar, Baba, Babacan, Baba Kulu, Balım, Dede, Dede Can, Dem Kulu, Derviş, Derviş Can, Halvet, Hızır, Mehdi, Mehdi Kulu, Muhib, Muhib Kulu, Mürşid Kulu, Nazar, Niyaz, Nefes, Nefes Kulu, Niyaz, Niyaz Kulu, Pervane, Pir Dost, Pir Makam, Pir Sultan, Pür Niyaz, Rıza Kulu, Sahib, Sahib Kulu, Sultan Kulu, Şah Bende, Şah Veled, Şah Nazar, Şah Veli, Şah Verdi, Tabduk, Tevelli, Ulu Can, ‘Uryan (Üryan), ‘Uryan Kulu, Yol Kulu, Zakir and Zülfikar.

These determined names of people were also given to the villages where they lived. In addition, it will be possible to see all the names of people and places in the sanjaks of Eleşkirt, Selve, Diyadin, Ovacık and Beyazid (Dogubeyazit) in 1578, in the given alphabetical order of the names determined in terms of the prevalence of personal names.

Based on the data from the cadastral record books, this paper reveals the effects of Sufism and the love for Ali on Turkish names of people and places.

Keywords: Ali, personal names, Bayezid sanjak, cadastral record book, Sufism.

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Artikel wurden die Namen von Personen, die in den Bezirken leben, welche die heutige Provinz Ağrı bilden und in den Archivunterlagen der Osmanischen Periode ermittelt wurden, den Fachinteressenten zur Verfügung gestellt. Als Quelle für die vorliegende Arbeit wurden die Namen von Muslimen ausgewertet, die seit 1578 in den ausführlich gehaltenen Steuerverzeichnissen (mufassal tahrir defterleri) mit der Nummer 199 registriert sind, welche sich im Archiv für Historische Dokumente (Kuyûd-ı Kadime Arşivi) befinden, welches gegenwärtig der Generaldirektion für das Grundbuch- und Katasteramt in Ankara unterstellt ist.

Bei den Personennamen, die von den Steuerpflichtigen in diesen Gerichtsbezirken getragen werden, von denen in dieser Studie die Rede ist, fällt auf, dass hierbei die Liebe zum Sufismus und zu Imam Ali in den Vordergrund tritt. Bei einigen Personennamen wie Ali, Alican, Ali Gazi, Ali Kulu, Ali Yar, Ayvad Ali, Bayram Ali, Borç Ali, Bürhan Ali, Cafer Ali, Can Ali, Derviş Ali, Devlet Ali, Dost Ali, Dur Ali, Emir Ali, Emirze Ali, Esed Ali, Genc Ali, Gonca Ali, Gulam Ali, Güher Ali, Gül Ali, Hasan Ali, Haydar Ali, Hoca Ali, Hüseyin Ali, Hub Ali, Koç Ali, Kul Ali, Mahmud Ali, Masum Ali, Maksud Ali, Mehmed Ali, Merd Ali, Mervan Ali, Mihmad Ali, Mirza Ali, Muhib Ali, Murad Ali, Nur Ali, Pir Ali, Sefer Ali, Seydi Ali, Sultan Ali, Şah Ali, Şeyh Ali, Şükür Ali, Ulu Ali, Yar Ali fällt die Spur der Zuneigung, die zu Imam Ali führt, direkt auf, während bei den Namen wie Haydar, Haydar Kulu, İmam Kulu, İmam Verdi, Mirza Han, Şah Kulu die Spur der Liebe, die zu Imam Ali führt, indirekt zu beobachten ist.

Aus den Daten, die man über die Steuerregister gewann, ging hervor, dass auch Personennamen, die Bezüge zum Sufismus aufweisen, weit verbreitet waren. Zu den wichtigsten Personennamen hierbei zählen Namen wie Abdal, Ağyar, Baba, Babacan, Baba Kulu, Balım, Dede, Dede Can, Dem Kulu, Derviş, Derviş Can, Halvet, Hızır, Mehdi, Mehdi Kulu, Muhib, Muhib Kulu, Mürşid Kulu, Nazar, Niyaz, Nefes, Nefes Kulu, Niyaz, Niyaz Kulu, Pervane, Pir Dost, Pir Makam, Pir Sultan, Pür Niyaz, Rıza Kulu, Sahib, Sahib Kulu, Sultan Kulu, Şah Bende, Şah Veled, Şah Nazar, Şah Veli, Şah Verdi, Tabduk, Tevelli, Ulu Can, ‘Uryan (Üryan), ‘Uryan Kulu, Yol Kulu, Zakir und Zülfikar.

Diese Personennamen, die ermittelt wurden, gab man auch den Dörfern, in denen diese Personen lebten. Darüber hinaus wurden die Personennamen in diesem Artikel hinsichtlich ihrer ermittelten Häufigkeit in alphabetischer Reihenfolge angeordnet, so

dass es möglich geworden ist, alle Namen und Ortsbezeichnungen aus dem 1578 in den Gerichtsbezirken Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık und Bayezid (Doğubeyazıt) zu sehen.

Mit diesem Artikel wird gezeigt, dass man anhand der Daten, die man über die Steuerregister gewinnt, den Einfluß auf die türkischen Personennamen und Ortsbezeichnungen aufdecken kann, die von der Liebe zum Sufismus und zu Imam Ali geprägt sind.

Schlüsselwörter: Imam Ali, Personennamen, Gerichtsbezirk Bâyezid, Steuerregister, Sufismus.

Giriş

Türkiye’de bugüne kadar kişi adları üzerine çok sayıda çalışmanın yapıldığı bilinmektedir. Bu çalışmaların bazıları kitap (Saygılı, 1992; Sümer, 1999; Kibar, 2005; Dilçin, 2014; Gülensoy, 2015) bir kısmı da bildiri (Kurt, 2006) ve makalelerden ibarettir (İlhan, 1990; Kurt, 1992; 1993; Açıknel, 2003; Demir, 2012; Erpolat, 2004).

Tarihi kaynaklarda yer alan kişi adları bir bakıma binlerce yıldır toprağın altında kalan ve gün yüzüne çıkarılmasıyla insanlık tarihini aydınlatan arkeolojik buluntu gibidir. Kişi ve yer adlarının bizzat kendisi tarihî bazı hakikatleri aydınlatmaya imkân sağlar. Bu makalede 199 Numaralı Tahrir Defterinden tespit ederek sunduğumuz kişi ve yer adlarının da bir dönemin tarihine ışık tutacağına dair bir kuşku yoktur. Bu adların tespiti sayesinde bölgedeki yer adlarının özelliklerini, iskân yerlerini, iskân yerlerinin büyüklükleri, iskân yerlerinin adlandırılmasında öne çıkan unsurları, nüfusun inanç yapısını, nüfusu oluşturan kişilerin taşıdığı adları, bu adların kaynaklarını, o kişilerin isim tercihlerini müşahede etmek mümkündür. Böylece defterin tutulduğu tarihte (1578) zikredilen hususlar hakkında bilgi sahibi olmak mümkün olacaktır.

Bu makalede kaynak olarak kullanılan tahrir defterinde malî ve ekonomik hayata dair veriler konumuzla doğrudan ilgili olmadığı için kullanılmamıştır.

Bu çalışmada amaç, 1578 tarihinde Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kal’ası sancaklarında mukim olan Müslüman halkın taşıdığı kişi adlarını tahrir defterindeki sıraya göre tespit ederek bu kişi adlarının taşıdığı mesajları ve bölge halkının kişilere ad vermedeki tercihleri hakkında fikir sahibi olmaktır. Bu kişi adlarında Hz. Ali, Ehlibeyt ve Alevi-Bektaşî anlayışının izlerinin yaygınlığının dikkate şayan olduğunu vurgulamak, ilim âleminin bilgisine sunmak, dinî ve kültürel gelişmelerin zamanla değişebileceğini göstermektir. Bunların yanında tahrir defterlerinin dinler ve mezhepler tarihi için kaynak olabileceğine dikkat çekmektir. Çünkü bu defterlerde kayıtlı kişilerin mensup oldukları inanca dair kayıtlar mevcuttur. Mesela incelemiş olduğumuz 199 Numaralı Tahrir Defterinde Gayrimüslimler için “*gebrân*” tabiri kullanılmıştır. Ayrıca bunların yerleşik oldukları köylerde Gayrimüslimlerden “*ispenç*” adıyla tahsil edilen verginin olduğu müşahede edilmektedir.

Meskûn yerlere göre kişi adları tespit edilirken, bölgedeki yer adları da tespit edilmiş olacak. Böylece bu çalışmaya konu olan Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kal’ası sancaklarındaki nüfusun inanç yapısı ve yoğunluğu hakkında bilgi

sahibi olma imkânı doğacaktır. Kişi adları üzerinden Ali sevgisini tespit etmenin yanında Müslüman tebaanın sâkin olduğu köylerde de meydana çıkacaktır. Böylece yörenin Osmanlı hâkimiyetindeki idari yapısı, köylerin nüfus yoğunluğu ya da hane sayısı ve tahrir defterlerindeki verilerin yer ve kişi adlarının tespitinde önemli bir kaynak olduğu görülecektir.

XVI. yüzyılda Eleşkirt, Şelve, Diyadin ve Bayezid Kal'ası sancakları büyük ölçüde bugünkü Ağrı ilinin sınırlarını teşkil etmekteydi. Eleşkirt, Diyadin aynı adlarla, Bayezid Kalesi ise Doğubeyazıt adıyla bugün birer ilçe merkezi olarak Ağrı iline bağlıdır. Bu sancaklardan Eleşkirt Gölet ve Dülbendlü nahiyelerinden oluşuyordu. Mufassal tahrir defterinin ilk sayfasındaki bilgilere göre bu iki nahiyeye beraber Kumluca, Şoşık, Dülbendlü ve Yunus nahiyeleri de Eleşkirt Sancağına bağlı gösterilmişse de defterin muhtevası bunu doğrulamamaktadır. Adı geçen son dört nahie Şelve Livasına bağlı nahiyeler olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada incelenecek olan kişi adları ile XVI. yüzyılda Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid sancaklarına bağlı köylerde yaşayan kişilerin erkek çocuklarına verdikleri adlar hakkında bilgi sahibi olmamızı mümkün kılacaktır. Osmanlı Devleti gerçekleştirdiği tahrir işlemi ile sayımını yaptığı sancak veya vilayetlerdeki vergi mükelleflerini ve tımarlı asker potansiyelini tespit etmeyi hedeflemişti. Bundan dolayı Osmanlı Dönemi'ndeki erkek kişi adlarını tespit etmek daha kolay olmaktadır. Benzer bir durumu kadın kişi adları için ifade etmek zordur. Bundan dolayı Osmanlı Dönemi kişi adlarını konu alan çalışmalarda daha çok erkek kişi adları incelenmiştir. Tahrir defterlerinde kurucusu kadın olan bazı vakıf adlarına rastlamak mümkündür. Ancak bu makale için kaynak olarak kullanılan tahrir defterinde vakıf kayıtlarına rastlanılmamaktadır. Dolayısıyla bölgedeki kadın adları hakkında belgelere dayalı bir tahminde bulunmak güçtür.

Bir coğrafyanın tarihinin doğru yazılması için o coğrafyada geçmişte yaşamış olan kişilerin taşıdığı adların bilinmesinde yarar vardır. Bu fayda umulandan da çok olabilir. Kişi adları sadece insanları birbirinden ayırt etmekle kalmaz, aynı zamanda o kişi veya toplumun inancı, hayattan beklentileri, sevdikleri, kutsalları ve dini merasimleri hakkında ipuçları taşıyabilir. Kişi isimleri belirtilen bu özellikleri ile tarihî, dinî sosyal ve ekonomik bir takım konuların daha iyi anlaşılmasına ve doğru yorumlanmasına katkı sağlayabilir. Bu ihtimaller düşünülerek 199 Numaralı Tahrir Defterindeki kişi ve yer adlarına dair belirtilen sancaklara ait verilerin tamamı, arşiv kayıtlarından alınarak yeni Türk harfleri ile ilgili kişilerin istifadesine sunulacaktır.

Tahrir defterlerinden kişi adlarını tespit etmenin bazı zorlukları vardır. Bunların başında, defterlerin tutulmasında kullanılan “*siyakal*” adı verilen özel bir yazı gelmektedir. Bu yazı çeşidinde noktalara yer verilmediği için Halil ile Celil, Nevruz ile Nurver, Can ile Han, Kör ile Göz aynı şekilde yazılabilmektedir. Bu bakımdan Hasan Can ile Hasan Han arasında fark olmadığı için gerçekte Hasan Can olan adı Hasan Han, Hasan Han olan adı Hasan Can okumak mümkündür. Bu makalede isimlerin günümüzde yaygın olan şekilleri tercih edilmiştir. Mesela tahrir defterinde yazıldığı şekliyle Hasan Han da okunabilecek olan adın Hasan Can şeklinde okunması yeğlenmiştir. Çünkü Hasan Han’dan ziyade Hasan Can adının daha yaygın olduğu düşünülmektedir. Bu defterde Hasan adının imlası bazen Hubb (sevgi) da okunabilecek şekilde kaleme alınmıştır. Bu itibarla Hub olan adın Hasan okunmuş olma ihtimalini gözden uzak tutmamak lazımdır.

Bu makalede kaynak olarak Ankara’daki Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyûd-ı Kadime Arşivinde 199 numara ile kayıtlı olan Mufassal Tahrir Defterindeki verilerin büyük ölçüde bugünkü Ağrı iline tekabül eden Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarına dair veriler kullanılmıştır. Adı geçen defterde yer alan Urut (KKA, TD 199: v. 111b-128a) ve İskender Kal’ası (KKA, TD 199: v. 131b-191b.) sancaklarına, Türkiye sınırları dışında kaldıkları için, yer verilmemiştir. Urut Sancağı günümüzde Şuşa ile Nahçıvan arsında yer almaktadır (Kırzioğlu, 1998: 319).

Kişi ve yer adlarının birbirleriyle yakın ilişkisi mevcuttur. Bu bakımdan tahrir defterindeki köy adlarının da verilmesi insan ile coğrafya ilişkisine ışık tutması bakımından yararlı olacaktır. Eleşkirt, Diyadin ve Şelve sancaklarının oluşturduğu Ağrı yöresinin Müslüman tebaa ile meskûn köyleri aşağıda tahrir defterindeki sıra ile verilmesiyle Gayrimüslim halkla meskûn yerleşim yerleri ile viran olan köylerin adlarına yer verilmesi suretiyle kişi ve yer adları arasında bir bağın olabileceği varsayılarak konu bütünlüğü sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu makalede 2358 Müslüman vergi mükellefinin adı tespit edilerek değerlendirilmiştir. Bu kişiler yaşadıkları köylerin başlığı altında babasının adıyla, kardeşinin adıyla beraber yazıldıkları gibi bazen de sadece kendi adıyla kayıtlı olabildikleri görülmektedir.

Eleşkird, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kal'ası Sancaklarındaki Meskûn Yerler

1578 yılında tutulan tahrir defterindeki kayıtlara göre Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında nüfus kaydına rastlanılmayan köylerin çoğunlukta olduğu şahit olunmaktadır. Adı geçen sancaklarda meskûn köylerde yaşayan halkın bazı köylerde tamamı Müslüman, bazılarında gayrimüslim ve bir kısmında da Müslim-Gayrimüslim birlikte yaşadıkları müşahede edilmektedir. Burada köylerin Müslim, Müslim-Gayrimüslim birlikte ve sadece Gayrimüslimlerin yaşadıkları köylerin adı bağlı buldukları nahiyelere göre verilmiştir.

Eleşkirt Sancağı'nın Gölet Nahiyesi'ne bağlı Karnı Yaruk, Şiran, Böğrü Delük-i Ulya, Çatak, Yoncalu, Kırık (Kızık), Ekmelü ve Aruk Çatı olmak üzere yedi (7) köyün halkı tamamen Müslüman iken, Haçlu, Ada Kend, Böğrü Delük-i Sufla, Aydın Bey, Mescidlü, Erzâkî (Arzâkî), Hâsîr (Hasyer), Abdalcık-ı Ulya, Kızıl Kilise, Yel Hamza ve Kırık olmak üzere on bir (11) köyde Müslim-Gayrimüslim birlikte; Toprak Kale, İmad ve Tavlu nâm-ı diğeri (Bundan sonra nd. şeklinde gösterilecek) Halifelü köylerinde ise sadece Gayrimüslimler meskûn idi. Burada Gayrimüslim halkın yaşadıkları köylerin adlarının Türkçe ya da Türkçeleşmiş isimlerin ağırlıkta olması dikkat çekicidir. Bu köylerde yaşayan 162 Müslüman vergi mükellefinin adı tespit edilmiştir. Eleşkirt Sancağı'nda 162 Müslüman vergi mükellefinin yanında 307 Gayrimüslim vergi mükellefinin olduğu müşahede edilmektedir. Ancak bu çalışmada Gayrimüslimlerin adları üzerinde durulmamıştır.

Dülbendlü Nahiyesi'nde dokuz (9) meskûn köy vardı. Bunlardan Depe Kend, Oğlan Tokacı, Molla Musa, Gölcük ve Uzun Seydi köylerinin halkı yalnız Müslümanlardan müteşekkil iken, Şeyh Celil ve Başı Büyük köylerinde Müslim-Gayrimüslim halk birlikte yaşamaktaydı. Nahiye merkezi olan Dülbendlü nd. Aşıklı Ali 38 vergi mükellefinin, Poladlü-yü Sufla ise altı (6) Gayrimüslim vergi mükellefinin yaşadığı yerleşim yeri idi. Dülbendlü Nahiye'sinde yetmiş beş (75) Müslim, yetmiş üç (73) Gayrimüslim vergi mükellefi mevcuttu.

Şelve Sancağı 1578'de Kumluca, Şoşık (Günümüzde Ağrı'nın Hamur ilçesine bağlı Karlıca köyü olarak kayıtlarda yer almaktadır) (T. C. İçişleri Bakanlığı İller Dairesi Genel Müdürlüğü, 1971: 53), Dülbendlü, Yunus ve Karkın nahiyelerinden oluşmaktaydı. Şelve Sancağı'ndaki meskûn köylerin nahiyelere göre dağılımı ise şöyleydi. Şelve adını Şelve şeklinde okuyan da olmuştur (Baykara, 2015: 165).

Kumluca Nahiyesi'nde Müslümanların yaşadıkları köyler Ala Taylu, Kirlı, Mansur, Bıyık, Karagöz ve Geldüş; Müslümanlarla Gayrimüslimlerin birlikte yaşadıkları köyler ise Uzun Veli ve Didem'di. Kumluca Nahiyesi'nde sadece Gayrimüslimlerin yaşadıkları köylerin izine rastlanılmamaktadır.

Kumluca Nahiyesi'ndeki meskûn sekiz (8) köyde 224 Müslim, on dokuz (19) Gayrimüslim vergi mükellefinin adı tespit edilmektedir.

Şoşık Nahiyesi'nde Müslümanların yaşadıkları köyler Çirik, İhtiyar, On Bin?, Sevdım Aldım, Koncuk-ı Büyük, Huşi, Karaçoban ve Sur (Sür)'den ibaretti. Bu köylerde yaşayan Müslüman vergi mükellefi 103 kişi iken, Gayrimüslimlerin sayısı ise 21 kişiden ibaretti.

Dülbendlü adıyla Eleşkirt Sancağı'nın yanında Şelve Sancağı'nda da bir nahiyeye mevcuttu. Şelve Sancağı'nın Dülbendlü Nahiyesi'ne bağlı meskûn 13 köy vardı. Bunlardan Molla İshak, Saraycık, Abdürrezzak, Karkın-ı Küçük, Gül Averd, Hasan Paşa, Anbarcık, Uluca Ahmet, Söğütlü ve Maşayih köylerinde Müslümanlar; Saru Şeyh ve Derzioğlu köylerinde ise Müslümanlar ve Hristiyanlar birlikte yaşamakta olup nahiyeye genelinde 614 Müslüman vergi mükellefinin yaşadığı tespit edilmektedir. Bugün Ağrı il merkezi durumunda olan Kara Kilise köyünde ise 1578'de sadece 17 nefer Hristiyan halk meskûndü.

Şelve Sancağı'na bağlı başka bir nahiyeye de adı Karkın ile birlikte yazılmış olan Yunus idi (KKA, TD 199: v. 33a.). Ancak nahiyeye bağlı köylerin isimlerinden sonra sadece Yunus Nahiyesi'nin adı zikredilerek "... *tâbi'-i Yunus*" ibaresine yer verilmiştir. Bunun yanında Karkın Nahiyesi'ni müstakil nahiyeye gösteren çalışmalar da mevcuttur (Kırzioğlu, 1998: 319; Kaya-Türklü, 2017: 400). Bu durum, adı geçen tahrir defterinin fihristindeki bilgidен kaynaklanmış olmalıdır. Zira defterin fihristinde "*Liva-ı Eleşkird*" başlığı altında sırayla "*Nahiye-i Gölet, Nahiye-i Dülbendlü, Nahiye-i Kumluca, Nahiye-i Şoşık, Nahiye-i Dülbendlü, Nahiye-i Yunus ve Karkın, Nahiye-i Yunus ve Nahiye-i Diyardın*" yer almaktadır. Oysa defterin içindeki verilerden Diyardın'ın müstakil bir sancak olduğu anlaşılmaktadır (KKA, TD 199: v. 65a.). Defterin fihristinde başka tutarsızlıklar da mevcuttur. Mesela Şelve müstakil bir sancak olmasına rağmen defterin fihristinde adı geçmemektedir. Bunun yanında müstakil birer sancak olan Urut (KKA, TD 199: v. 111b.), Bayezid Kal'asına bağlı bir nahiyeye olarak gösterilmişken, İskender kal'ası'na (KKA, TD 199: v. 131b-191b.) ise yer verilmediği müşahede edilmektedir.

Yunus Nahiyesi'ne bağlı Kal'a-ı Yunus, Karkın-ı Ulya, Baş Açık ve Yedigâr köylerinin meskûn yerleşim yerleri olduğu ve bu köylerde tahrir defterinde adı kayıtlı olanların tamamı Müslüman olup 96 vergi mükellefi yaşamaktaydı.

Diyadin Sancağı 1578'de Diyadin Nahiyesi'nden ibaretti. Diyadin Nahiyesi'nin meskûn köylerinde yaşayan halkın tamamı Müslümandı. Diyadin Nahiyesi'ne bağlı köyler tahrir defterindeki sıraya göre Toklucak, Çoban, Demur Seyhan (Şeyhan), Çoban, Karacan Ali, Yal (Bal) Kendi, Mürsel, Kara Hisar, Zeynel, Molla Kara, Karaca Viran ve Ulu Kend şeklinde yer almaktadır. Bu köylerde yaşayan toplam vergi mükellefi erkek sayısı 425 kişi idi. Bu köylerden mükellef sayısı bakımından en kalabalık olan 78 neferle Çoban köyü iken 73 neferle Toklucak, 72 neferle Zeynel köyü yer almaktaydı. Diğer köylerdeki nefer sayısı 50'nin altındaydı. Demur Seyhan (Şeyhan) 29, Çoban 16, Karacan Ali 8, Yal Kendi 22, Mürsel 12, Kara Hisar 32, Molla Kara 27, Karaca Viran 13 ve Ulu Kend 43 neferin yaşadığı köy idi.

Ovacık Sancağı ve Ovacık Nahiyesi 6'sı meskûn 19'u nüfusa dair kaydın olmadığı 25 köyden müteşekkildi. Ovacık Sancağı'na bağlı meskûn köyler Rahman, Kâke, Zaviye, Tat Hüseyin, Bey Kendi ve Uzun Oba'dan ibaretti. Bu köylerde kayıtlı 218 Müslüman vergi mükellefinin adı yer almaktadır. Bu sancağın en büyük yerleşim yeri 86 vergi mükellefi olan Bey Kendi köyü idi.

Ovacık Sancağı Çaldıran Ovasına komşu olup günümüzde İran sınırları dâhilindedir (Sezen, 2017: 597). Ovacık Sancağı 1608-1609, 1631-1632, 1669 ve 1680-1702 tarihleri arasında Van Vilayeti'ne bağlı idi (Kılıç, 2001: 193).

Bayezid Kal'ası Sancağı Bayezid ve Aruç olmak üzere iki nahiyeden müteşekkildi. Bayezid Nahiyesi'nin Ribat nd. Bayezid Kal'ası, Surbahan-ı Ulya, Melikşe, İncesu, Velihan (Velican), Baş Kend, Orta Viran, Petrus, Hârik, Göğüt, Gökçe Bulak, Kubadcık, Sinan Dere, Arzap ve Çölem (Çevlim) köyleri meskûn yerlerdi.

Ribat nd. Bayezid Kal'ası köyü 5 Müslüman, 105 Gayrimüslim vergi mükellefinin kayıtlı olduğu bir yerleşim yeri idi. Arzap köyünde ise 61 Gayrimüslim vergi mükellefinin kayıtlı olduğu anlaşılmaktadır. Buna mukabil Bayezid Kalesinde 5, Surbahan-ı Ulya köyünde 130, Melikşe köyünde 6, İncesu köyünde 14, Velihan köyünde 15, Baş Kent köyünde 35, Orta Viran köyünde 7, Petrus köyünde 16, Harik köyünde 11, Göğüt köyünde 11, Gökçe Bulak köyünde 11, Kubadcık köyünde 12, Sinan Dere köyünde

24, Çölem köyünde 32 olmak üzere 363 Müslüman vergi mükellefinin adı tespit edilmektedir.

Aruç Nahiyesi'nde Kıskaçlı, Aruç, Gürün ve Gökçe Koç Ahmet köyleri Müslüman halkın yerleşik olduğu birimlerdi. Bu köylerde toplam 70 vergi mükellefi yaşamaktaydı. Bu çalışmaya konu olan kişi adları ve yaşadıkları köyler aşağıda metin içerisinde ayrıntılı bir şekilde verilecektir.

Bu verilerden Osmanlı Dönemi'nde bazı köylerin halkının sadece Müslümanlardan, bazısının Gayrimüslimlerden ve bir kısmının Müslim-Gayrimüslim karışık halktan oluştuğu anlaşılmaktadır. Bu durum sadece burada incelenen sancaklara özgü bir durum değildi. Benzeri durum Osmanlı hâkimiyetindeki pek çok sancakta karşılaşılan bir hakikattir.

199 Numaralı Tahrir Defteri'ndeki bilgilere göre Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarına konar-göçer nüfusun varlığına dair bir kayda tesadüf edilmemektedir. Ancak *Bohti* Yurdu köyünün adındaki "Bohti" kısmının aşiret adıyla ilgili bir yer adı olduğu ifade edilebilir. XVI. yüzyıldan sonraki tarihlerde bölgede adına rastlanılan Sipeki (Sipki olmalı), Zılan, Cemedanlu, Celalu, Ademanlu, Haydaranlu ve Milan (Karataş-Kul, 2012: 346-347) aşiretlerinin izine, 199 Numaralı Tahrir Defterinde, rastlanılmamaktadır.

199 Numaralı Mufassal tahrir Defterinde yer alan köylerin hatırı sayılır bir kısmının meskûn olmadığı görülmektedir. Tahrir defterinde bu durumun sebebinin kesin olarak izah edecek bir veri yer almamaktadır. Viran yani meskûn olmayan köylerin çokluğu bölgede siyasi istikrarın ve güvenliğin yeterli seviyede olmadığını göstermektedir. Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancakları Osmanlı Devleti ile Safevi Devleti'nin sınırında yer almaktaydı. Bu itibarla bölgedeki savaşlar buradaki yerleşim yerlerinde istikrarın bozulmasına yol açtığı ileri sürülebilir.

Bölgedeki nüfus yoğunluğunu ve savaşların yerleşim yerleri üzerindeki yıkıcı etkisini daha iyi anlayabilmek için nüfusu olan köylerin yanında nüfus kaydının olmadığı köylerin de bilinmesinin yararlı olacağı düşünüldüğünden bu köylerin listesi aşağıda verilmiştir. Nüfus kaydının olmadığı köylerin sancaklara göre dağılımı aşağıda tahrir defterindeki sıraya göre verilmiştir.

Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kal'ası Sancaklarında Nüfus Olarak Kaydı Olmayan Köyler

Tahrir defterlerinde iskân tarihine ilişkin önemli veriler yer almaktadır. Buradaki verilerden sancaktaki meskûn-gayrimeskûn yerleri tespit etmek mümkündür. Bu makalede tespit edilen meskûn yerleşim yerlerinin adları yukarıda, tahrir defterindeki sıraya ve orada yaşayanların inanç durumuna göre verilmişti. Şimdi ise gayrimeskûn köylerin adları bağlı bulunduğu sancaklara ve nahiyelere göre verilecektir. Burada mezralara yer verilmemiştir. Ancak aşağıda makalenin esasını oluşturan kişi adları, sancaklara göre ve kişilerin yaşadıkları köylerin başlığı altında defterdeki sıraya ve düzene göre verilirken, mezraların adlarına da yer verilecektir.

Eleşkirt Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kal'ası sancaklarına bağlı gayrimeskûn köylerin meskûn köylerden fazla olduğu müşahede edilmektedir. Tespitlerimize göre Eleşkirt Sancağına bağlı Gölet Nahiyesi'nde 53, Dülbendlü Nahiyesi'nde 127; Şelve Sancağı'na bağlı Kumluca Nahiyesi'nde 11, Şuşık Nahiyesi'nde 48, Dülbendlü Nahiyesi'nde 35, Yunus Nahiyesi'nde 31; Diyadin Sancağı'nda 50; Ovacık Sancağı'nda 19; Bayezid Kalesi Sancağı'na bağlı Bayezid Kalesi Nahiyesi'nde 54 ve Aruç Nahiyesi'nde 38 gayrimeskûn köyün olduğu görülmektedir. Bu durumda 1578'de adı geçen sancaklara bağlı köylerin 443'ü gayrimeskûn idi. Başka bir ifadeyle bölge, büyük ölçüde ıssızdı. Coğrafyanın ıssız olması daha sonraki yıllarda yapılacak iskân faaliyetleriyle sosyal, kültürel ve inanç coğrafyasında değişim ve başkalaşımı kolaylaştıran bir unsur hâline gelebilir.

Fetihten hemen sonra yapılan tahrirlerde tahriri yapılan sancaklarda gayrimeskûn köylerin çokluğu sık rastlanılan bir husustur. Mesela Diyarbekir'in fethinden sonra yapılan tahrirde vilayete bağlı sancaklarda bilhassa Türkçe özellik taşıyan köylerin çokluğu dikkat çekmektedir (Erpolat, 2004: 595-598). Benzer bir durum 1727 Tarihli Revan Vilayeti tahrir defterindeki İğdır bölgesindeki verilerinde de görülmektedir (Erpolat, 2018: 170, 283-284).

1- Eleşkirt Sancağı

Gölet Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 1b, 4b-17a).

1-Porsuklu 2- Kara Ağaç 3- Ekmeli? 4- Çubuklu 5- Savm 6- Bahçecik 7- Dededik 8-Eminüddin 9- Köyceğ (Güneycik) 10- Susuz 11- Mağaracık 12- Çakraklı 13- Adabük 14- Kuşa Viran 15- Kılıççı Şeker 16- Kayınlık 17- Ak Viran 18- Susuzca

19- Kara Melik (Melek) 20- Hoşnâm 21- Kara Tuz 22- Dar Boğaz 23- Sorguncuk 24- Ribat 25- Çatak Viran 26- Kavaklı 27- Abdalcık-ı Küçük 28- Güzellü 29- Yalnız Pınar 30- Göllüce 31- Can Viran 32- Uzun Pınar 33- Aktaş 34- Kâr (Gâr) Kubat 35- Tekyecik 36- Çile Hane ve Tekyecik 37- Göl Viran 38- Depecik 39- Hamza Viranı 40- Kavaklık 41- Akça Yar 42- Kuşa Değirmen 43- Tathir (Tankır)? 44- Orta Viran 45- Aktaş 46- Mindeklü (Hendeklü) 47- Kara Kaya 48- Gözcü 49- Müslüman Mahmut 50- Göl Viran 51- Kızılca Viran 52- Yalnız Ağaç-ı Sufla 53- Çorum Kaya.

Dülbendlü Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 18b-28b).

1- Orta Sekü 2- Hatum (Satûm)? 3- Yılanlı nd. Ağa Can Kışlağı 4- Ağzı Büyük 5- Bağçecik 6- Cin Yusuf 7- Sevindik Viranı 8- ‘Âşık Sevindik 9- Delü Budak 10- Şahşeker 11- Şeyh Emir 12- Molla Ali 13- Muradlı 14- Geyikli Dere 15- Otağalu 16- Kara Diş 17- Tahti? Depesi 18- Göllü Depe 19- Kuşa Pınar 20- Dilkü Depesi 21- Üllkelü Cafer Kubad? 22- Kendik 23- Emir Seyyid nd. Burnu Büyük 24- Yarımca 25- Çardaklı 26- Depecik 27- Babalı 28- Ak Depe 29- Aktaş 30- Depecik 31- Keremeddin? 32- Otluk Kaya 33- Kuruca Halil 34- Firûz Pîr Ahmed 35- Çağatay 36- Güllücek 37- Yar Başı 38- Orta Sekü 39- Kurd Beği 40- Söğütlü 41- Söğütlü-yi Gölcüğeş nd. Nerkisli 42- Kara Pınar 43- Ak Viran 44- Kâfir Kara 45- Belmekli/ Yelmekli 46- Molla Süleyman 47- Armudlu Viranı 48- Akpınar 49- Çeşteci 50- Deve Çeken 51- Deve Çeken-i ‘Ulyâ 52- Kızıl Viran 53- Burtâz? 54- Dibekli 55- Ramazan 56- Çaşurlu 57- Göremez 58- Şirin Viranı 59- Kızıl Kaya 60- Haçlu 61- Çelebi Kışlağı 61- Söğütlü 62- Kaltakçı 63- Çat Viran 64- Dibekli 65- Kuşcular 66- Ali Teze? 67- Gök Viran 68- Viran-ı Şeyh Celil 69- Çarıklı Melik 70- Tağlıgân 71- Gözlük 72- Mârzamâtlı 73- Derviş Mihrî Viranı nd. Çanak (Çatak) 74- Ali Cıç Cıç.

2- Şelve Sancağı

Kumluca Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 31b-40a).

1- Boynu Uzun 39a. 2- Oyrâd-ı ‘Ulyâ 3- Oyrâd-ı Küçük 4- Üç Kilise 39b. 5- Deve Kendi 6- Molla Hasan 7- Göllüce 8- Kumluca 9- Gûtancı? 39b 10- Kara Depe 40a. 11- Karaca Ağaç.

Şuşik Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 41b-49a).

1- Cemâ’at 2- Kebencik 3- Hamir Kal’ası 4- Yoluklu Şeyh 5- Mirânşa 45b 6- Yoğurd Yemez 7- Develik 8- Kara Seydi Ali 9- Çoban Köşkü 10- Gökçe Koçu 11-

Ağçe Viran 12- Kuşa Bulak 13- Kör Viran 14- Oyuklu 15- Baba Kulu 16- Şûşik 17- Kara Ağaç 18- Çubuklu 19- Dibeklü 20- Bezir Hane 21- Söğütlü 22- Depecik ile Küçük Süleyman 23- Kara Göçü 24- Kara Viran 25- Çubuklu 26- Kilise 26-Ağça Viran 47b. 27- Sorkuncuk 28- Çapçı 29- Başsız Kend 30- Başsız 31-Haclu 32- Killuca 33- Dana Kıran 34- Tepsi Kuyu (Kulu) 35- Kara Kebend 36- Ma'sûmlu 37- Halil 38- Tuzla 39- Kara Ağaç 40- Şehidler 41- Bohti Yurdu 42- Burnu Kızıl 43- Saçlık 44- Süleyman Kendi 45- Kal'acık 46- Kızıl Kaya 47- Çamurlu 48- Yenice.

Dülbendlü Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 50b-57a).

1- Depe Hus (Hoş) 2- Zeynel 3- Kara Ağaç 4- Molla Mecid 5- Molla Hüdadad 6- Molla Kâsım 7- Karaca Ağaç 8- 'Arabnân ('Arakiyân) 9- Karga Bazarı 10- Hızırlu 11- Köse Veli 12- Söğütlü 13- Kara? Yakub 14- Doğan 15- Fatma Zehra 16- Dilkü Delüğü 17- Ağa Mîr 18- Ali Vakvak 19- Kolu Açık 20- Ördecik 21- Çırlı 22- Cebeci 23- Dağan 24- Bekir Viranı 25- Katli Kızıl 26- Bağçecik 27- Gedük Viranı 28- Mandallu 29- Kara Pınar 30- Akpınar 31- Kara Börk 32- Mollacık-ı Sufî 33- Mollacık-ı 'Ulyâ 34- Gök Kepenek 35- Şirin Viranı.

Yunus Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 59b-64a).

1- Sakallu Oğlu 2- Çiftçi 3- Selhük (Selçük) ve Karacı 4- Haç Viran 5- Gacel Baş 6- Sâk (Çatak) Viran 7- Karaca Viran 8- Kıskaçlı 9- Kulavuz 10- Kesegen (Keseket) 15- Eyub Bulağı 11- Kal'acık 12- Katır Deve Kopıran (Koparan) 13- Ağça Kaya 14- Kaba Sakal 15- Yenice 16- Çin (Çit) 17- Ak Kaya 18- Delü Mehmed Köşnü (Geşeni) 19- Turna Çayırı 20- Şeker Abdâl 21- Çanlı 22- Kızık 23- Çerçiler 24- Ağça Kaya 25- Çardaklı 26- Usta Ali 27- Mihir Şefkat 28- Bâytâr Şefkat 29- Yılanlı nd. Hallâc Dokmakı 30- Gelirken 31- Baba Zeynel.

3- Diyadin Sancağı

Diyadin Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 66b-76a).

1- Murad Oğlu 2- Seyran Depesi 3- Göllü 4- Davud Oğlu 5- Cana Kız 6- Kal'acık 7- Mezra'a 8- Ahtamâr 9- Kara Bazar 10- Tarancı 11- Haç Viran 12- Direkli 13- Çayan? 14- Çit 15- Kum Savuran 16-Ağça Viran 17- Davudcuk 18- Ak Bazar 19- Melikân 20- Şu'ayb Viranı 21- Kâcır Viranı 22- Kazlık 23- Dibeklü ile Mz. Dölik? ve Sâ'at Olan 24- Dulik? 25- Molla Mustafa 26- Kurd Oğlu 27- Çıraklı 28- Göllü 29- Selçük (Sincük) 30- Atı (Ayı) Su? 31- Bazargân Çayı 32- Kızıl Mehmed Viranı 33-

Mirze Can 34- Kara Viran 35- Maya 36- Gödek 37- Kızıl Ağıl 38- Gönancı 39- Kul Ali Viranı 40- Diyâdin 41- Ağça Ağıl 42- Avsar 43- Kızıl Viran 44- Demürçi Viranı 45- Göllü 46- Hacılı 47- Kızıl Viran 48- Dön (Döven) Baba 49- Kara Sultan 50- Ak Bulak.

Diyadin Nahiyesindeki Kışlaklar

Diyadin Sancağında köy ve mezraların yanında “*ıyylakbâ-yı Aladağ*” başlığı altında Yavşanlık, Ayulu Dere, Şir Gül? Uyum Subarkun, Sorkun, Bayındırlı, Kecek Dere Başı ve Kabala Ziyaret adını taşıyan yaylaların olduğu görülmektedir (KKA, TD 199: v. 76a.).

4- Ovacık Sancağı

Ovacık Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 89b-101b).

1- Nefs-ı Ovacık 2- Kilise ve Kubad 3- Beduylu? 4- Yenice 5- Dibeklü-i ‘Ulyâ 6- Dibeklü-i Sufâ 7- Kızıl Bulak 8- Hacı Hasan 9- Kendvâs? 10- Kızıl Taş 11- Kırık Bestam 12- Ağça Viran 13- Fatma Doğan 14- Çukur Kend 15- Kara Bulak 16- Ak Bulak 17- Abdal Kayası 18- Karacı (Karaçi) nd. Göz Çıkaran.

5- Bayezid Kal’ası Sancağı

Bayezid Kal’ası Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 89b-101b).

1- Kapucuk 2- Yenice 3- Güneyik (Könik) 3- Bay Deniz 4- Dibeklü Viranı 5- Tutik 6- Kerti 7- Karaca Viran 8- Meşâr (Mişâr) 9- İshaklu nd. Urutlu 10- Çağırğan 11- Kara Bulak 12- Gül Nebi Can 13- Kılıç-ı Kara Bıyık 14- Küçük Bulak 15- Sofu 16- Dü’im 17- Molla Seyfeddin 18- Çoban Hisarı 19- Tura Depe 20- Kalaycı Hâlik 21- Gevtüzde? 22- Ahurcuk 23- Gözlük (Geverlük)? 24- Hazırın? 25- Kızılca Göl 26- Karga Konmaz 27- Kazlı Göl 28- Saruca 29- Hubyâr? Viranı 30- Nazıklü 31- Beş Gül 32- Karaca Viran 33- Gök Depe 34- Çad Kıran 35- Kadı Kışlağı 36- Kabar? 37- Oğultan Oğlu 38- Kozcuk 39- Yılanluca 40- Sedken 41- Taşluca 42- Celal Bey 43- Taş Arkı 44- Kızıl Depe 45- Mecit Ali İni 46- Gül Depe 47- İmam Kulu Kışlağı 48- Kabak Depe 49- Yarım Kaya 50- Göl Başı 51- Cebe Kend 52- Kuyruk Kapan 53- Taht 54- İn.

Aruç Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 103a-107b).

1- Göllüce 2- Göltü/Göltev 3- Ağça Gerân 4-Kal'acık 5- Musın (Musun) 6- Hacı Bereket 4- Kara Bulak 5- Kürdem (Gördem) 6- Ağça İshak 7- Mescidlü 8- Eski Çile ve Yeni Çile 9- Gökçe Durmuş 10- Kanber Bulağı 11- Gebend 12- Viran Toprak 13- Ağaç Eri 14- Hacı Nadir? 15- Ahta? Hane 16- Mehmed Tırâz 17- Uzun Süleyman Kendi 18- Ağa Can Şeyh 19- Ağça Viran 20- Kara Göç 21- Katil Viranı nd. Cânî Viranı 22- Kara Şeyh 23- Halâç Arkı 24- Câbik Viranı 25- Abdul Viranı 26- Der Ayaz? 27- Üç Depe 28- Hâce Mut 29- Kethüdalü Kışlağı 30- Cebe Der Kışlağı 31- Haç Viran 32- Demurcu Kışlağı 33- Kebece 34- Kızıl Ziyaret 35- Kanluca 36- Abdâl Mehmed 37- Gönüllü 38- Şeyh Hasan Kışlağı.

Kişi adlarında olduğu gibi yer adlarında da “*Alî*” adının diğer adlara göre daha yaygın olduğu müşahede edilmektedir. 199 Numaralı Tahrir Defterinde yer alan Aşıklı Ali nd. Dülbendlü, Molla Ali, Ali Cığ Cığ, Kara Seydi Ali, Ali Vakvak, Usta Ali, Karacan Ali, Kul Ali Viranı, Mz. Ali Beylü, Muhib Ali İni ve Mz. Ali Bey Mağarası adları gibi.

Bu adların yanında Molla Hasan, Hasan Paşa?, Şeyh Hasan Kışlağı; Molla Hüseyin-i ‘Ulya, Molla Hüseyin-i Sufla; Halife nd. Tavlu, Halifelü nd. Sofular; Zaviye; Dön Baba, Babalı, Baba Kulu; Yolku; Kabala Ziyaret ve Kızıl Ziyaret gibi adlar bölgedeki Ehlibeyt sevgisi ile tasavvuf yaşantısının yer adlarına yansımış izlerine örnek sayılabilir.

Konumuz Ali sevgisi üzerine bina edildiği için defterde geçen gayrimüslimlere ait kişi adlarına yer verilmemiştir. Ancak gayrimüslimlerin kullandıkları kişi adlarında Müslümanların tercih ettiği kişi adlarıyla aynı olanlar mevcuttur. Budak, Pır Budak, Pır Veli, Arslan, Nazar, Murat, Karagöz, Gökçe, Devlet, Devlet Bey, Haydar (KKA, TD 199: v. 8b., 10b., 12a.) gibi adlar bu duruma misal olarak verilebilir.

Bu çalışmada tespit edilen kişi ve yer adları tahrir defterindeki sıraya göre sancak sancak, nahiyeye nahiyeye, köy köy verilmeye çalışılmıştır. Bununla beraber tahrir defterinde geçen kişi adlarının alfabetik sıra ile hazırlanmış şekli de metin içinde tablo şeklinde verilmiştir. Böylece birbirleriyle alakalı adların aynı anda görülmesine çalışılmış ve okuyucuya konunun anlaşılmasında kolaylık sağlanmaya gayret edilmiştir. Ayrıca okuduğumuz adların doğruluğunun okuyucu tarafından kontrol edilebilmesi için tahrir defterinden birkaç sayfanın makale sonuna eklenerek çalışmamızın

okuyucu tarafından dakontrol edilebilir hâle getirilmeye gayret edilmiştir. Okunuşunun doğruluğundan emin olunmayan isimlerin yanına (?) işareti konulmuştur. İki ihtimalle okunması mümkün olan adlarda ise ihtimalin biri doğrudan, diğeri parantez () içinde verilmiştir.

Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi Sancaklarında Kişi Adlarında Görülen Özellikler

Tespitlerimize göre 1578 tarihinde Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında yaşayan Müslüman ahali arasında 575 farklı erkek adı tespit edilmektedir. Tespit ettiğimiz kişi adları aşağıda alfabetik sıra ile verilmiştir. Bu adların adı geçen sancaklarda kaçar defa kullanıldıkları yanlarına rakamla belirtilmiştir. Böylece bölgede kullanımı yaygın olan kişi adları hakkında bilgi sahibi olmak mümkün olacaktır.

İçinde Ali Adı Geçen Kişi Adları: Ali, Ali Can, Ali Gazi, Ali Kulu, Ali Yar, Ayvad Ali, Bayram Ali, Borç Ali, Bürhan Ali, Cafer Ali, Can Ali, Derviş Ali, Devlet Ali, Dost Ali, Dur Ali, Emir Ali, Emirze Ali, Esed Ali, Genç Ali, Gürd Ali, Gonca Ali, Gilman Ali, Gulam Ali, Güher Ali, Gül Ali, Hacı Ali, Hacı Ali, Hasan Ali, Haydar Ali, Hub Ali, Hüseyin Ali, Koç Ali, Kadem Ali, Kaya Ali, Kul Ali, Mahmut Ali, Mehmet Ali, Masum Ali, Merd Ali, Mervan Ali, Mihmad Ali, Mirza Ali, Muhip Ali, Murat Ali, Nur Ali, Pir Ali, Sefer Ali, Seydi Ali, Sultan Ali, Şeyh Ali, Şeker (Şükür) Ali, Ulu Ali, Yar Ali olmak üzere Ali adının 51 farklı şekilde kişi adlarında vücut bulduğu müşahede edilmektedir.

Hız. Ali'nin Sıfatları İle İlgili Kişi Adları

Haydar, Şah Kulu, Şah Verdi, Masun, İmam Kulu, Yezdanbahş gibi.

Tasavvuf İle İlgili Adlar

Abdülbaki Gölpınarlı'nın Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri ile Ahmet Gökbel'in Ansiklopedik Alevi Bektaşî Terimleri Sözlüğü adlı eserlerde geçen Alevi-Bektaşîlikle ilgili çok sayıda terimin Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında XVI. yüzyılda yaşayan kişilerin ve yerleşim yerlerinin adı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu isimler: Abdal, Ata, Baba, Balım, Börk, Can, Çelebi, Çelik, Çile, Dede, Dem, Derviş, Didar, Divane, Dolu, Dost, Tülbent (Defterde Dülbendlü nahiye adı olarak geçiyor.), Er, Esed, Esedullah, Gazi, Göğüs,

Güher (Gevher), Gül, Himmet, Hudadad, İmam, Kadem, Kadim, Kalem, Kalender, Kamber (Kanber), Köçek, Kul, Lale, Makam, Masum, Mehdi, Merd, Meydan, Mihman, Muhip, Mümin, Mürsel, Mürşit, Na't, Nefes, Niyaz, Nevruz, Pervane, Rıza, Safa, Selman, Seyyid, Sufi (Sofu), Şah, Şeyh, Tahir, Ulu, Yol ve Zakir'dir. Bu isimlerin yanında adını Tekye, Zaviye, Çilehane, Abdalcık-ı Ulva ve Küçük, Şeker Abdal, Abdal Kayası, Abdal Mehmet, Hubyâr Viranı (Hubyâr Tokat'ta bir Alevi Ocağı ve beş kadın dört erkek tarafından dönülen bir semah türüdür.) (Gökbel, 2019: 397) gibi yer adları Alevi-Bektaşî kültürünün bölgedeki tarihî izlerinin nümuneleridir.

Abdal, Baba, Balım (Hacı Bektaş'tan sonraki en büyük Bektaşî şeyhini (?-1616) hatırlatmaktadır.) (Erol, 1992: 57). Bali (Büyük kardeş, veli ermiş, eren anlamına gelir.) (Dilçin: 2014: 45), Çelebi, Çırak (Çerağ), Derviş, Pir Kulu, Dem, Dem Kulu, Şah Bende, Maksud, Muhib, Mürşid, Niyaz, Yol Kulu, Nazar gibi adların her biri tasavvufta anlamlı birer terimdirler. Mesela, Nazar tasavvufta hak nuru ile bakış, lütufkâr ve keremli bakış manasını taşımaktadır. Türkçedeki "*nazar ehlî bir zâl*" ifadesiyle Kul Himmet'in "*Himmet az görme pîrler nazârın/Nice bin can değer ol er nazârî*" dizesindeki "*nazar*" ifadesinin tasavvufta alakalı olduğu açıktır (Ayverdi, 2011: 917). Tasavvufta ilgili bu isimlerden Muhip, Derviş, Baba, Mücerret ve Halife adları aynı zamanda Bektaşîlik tarikatında aşağıdan yukarıya 5 dereceyi ifade etmektedir (Turan, 2014: 147). Bu adlardan Muhip, Derviş, Baba ve Baba Kulu kişi adı olarak Halifelü nd. Sofular (KKA, TD 199: v. 43b.) ise yer adı olarak tahrir defterinde mevcuttur. Tevellî adının da Hz. Ali'yi sevmeye, birini dost tutma, tasavvufta Ehl-i Beyti sevmeye, onlardan medet umma ve şefkat isteme, kendilerine olan yakınlık, bağlılık (Devellioğlu, 2007: 1101) anlamına gelen bir kelime olması hasebiyle bu kategoride değerlendirilmiştir.

Tanrı Kulu, Allah Kulu, Ali Kulu, Mehmet Kulu, Ahmet Kulu, Şah Kulu, İmam Kulu, Mürşid Kulu gibi kişi adlarında geçen "*kul*" yaratıcıya göre insan, mürşide göre derviş ve mürit anlamına gelen bir ifadedir (Gökbel, 2019: 552). Bu itibarla içinde "*kul*" kelimesinin yer aldığı kişi adlarının bir kısmının tasavvufta ve Hz. Ali'ye duyulan sevgi ile alakalıdır.

Diyadin Sancağı'nın Toklucak köyünde yaşayan kişiler arasında iki kişide görülen Hanedan Kulu adının da tasavvufî hayatla ilgili olduğu kanaatindeyiz. Çünkü "*Hanedan*" kelimesi soylu, büyük aile ocak; Hz. Muhammed'in ev halkı (ehlibeyt); belli ve büyük soydan gelen, tarikat silsilesi anlamlarına gelmektedir (Gökbel, 2019: 367).

İçinde Kul, Kulu Geçen Adlar: Kul kelimesi Türkçede Allah tarafından yaratılan insan demektir. Arapça karşılığı ‘abddır (Ayverdi, 2011: 709). Bu makalede tespitlerimize göre Kulu kelimesi elli üç farklı adda kullanılmıştır. Bunlar; Ahmet Kulu, Allah Kulu, Ali Kulu, Baba Kulu, Baht Kulu, Bayram Kulu, Behram Kulu, Cabbar Kulu, Cafer Kulu, Can (Han) Kulu, Cömerd Kulu, Dem Kulu, Devlet Kulu, Didar Kulu, Eyne Kulu, Ferid (Mezid) Kulu, Ferman Kulu, Gaib Kulu, Gilman Kulu, Hanedan Kulu, Hâce Kulu, Hasan Kulu, Hassa Kulu, Haydar Kulu, Huda Kulu, Hüseyin Kulu, İmam Kulu, Kadir, Kadim Kulu, Kaya Kulu, Kulucan, Mansur Kulu, Mehdi Kulu, Mehmet Kulu, Muhip Kulu, Mürsel Kulu, Mürsid Kulu, Nefes Kulu, Niyaz Kulu, Rıza Kulu, Sahib Kulu, Sâm (Şâm) Kulu, Seydi Kulu, Sultan Kulu, Şah Kulu, Tahmas Kulu, Tanrı Kulu, Uryan Kulu, Üveys Kulu, Yakub Kulu, Yar Kulu, Yol Kulu ve Zimmet? Kulu.

Tahmas Kulu adı 1514’te Şahâbâd’da doğan ve 1576’da Kazvin’de ölen Şah İsmail’in Tahmasb (Erol, 1992: 388) adındaki büyük oğlunun adıyla alakalı olabilir.

Oniki İmam Adının İzlerini Taşıyan Adlar: Ali, Hasan, Hüseyin, Zeynel (Zeynel Abidin’den mülhem), Cafer, Sadık (İmam Cafer Sadık’tan mülhem), Musa, Mehdi, Mehdi Kulu (İmam Muhammed Mehdi’den) mülhem olabileceğini düşündüğümüz kişi adlarıdır.

Can ile Başlayan-Biten Adlar: Ağa Can, Ata Can, Ali Can, Baba Can, Cano, Ahmet Can, Can Ali, Can Hasan, Can Ağa, Can Geldi, Çar Can, Dede Can, Dura Can, Hasan Can, Hüseyin Can, Devlet Can, Kasım Can, Kulu Can, Mehdi Can, Kaya Can, Lale Can, Şeyhi Can, Ulu Can gibi. Can, Bektaşilikte tarikat kardeşliği ve dervişliği ifade eden bir kelimedir. Tarikat kardeşliğinden bahsedilirken de “*Canlar*” tabiri kullanılır (Gölpınarlı, 2015: 64).

Abdulhay, Abdulcabbâr, Abdulgaffar, Abdulkерim, Abdullah, Abdurrahman ve Abdusslam gibi “abd” ile başlayan kişi adlarının yaygın olarak tercih edildiği söylenemez. Belirtilen bu adlardan Abdullah 2, diğerleri 1’er kişi tarafından tercih edilmiştir.

Sözlüklerde dost, arkadaş, muhip, sevgili, mahbup ve mahbube, maşuk, maşuka, bildik, tanıdık, aşına anlamlarına gelen (Parlatır, 2011: 1817) “Yar” ile başlayan isimler de vardı. Yar Kulu, Yar Ahmet, Yar Muhip, Allah Yar ve Ali Yar gibi hem isimlerden önce hem de sonra kullanıldığı görülmektedir.

Türkçe “*verdi*” fiiliyle biten kişi adlarının kullanımının yaygınlığı dikkat çekmektedir. Bu sancaklarda verdi fiili Allah, Cabbar, Çalap, Emir, Er, Eyne (İne), Hak, Halık, Huda, İmam, Koçum, Pir, Şah ve Şeyh isimlerinden, Tanrı adından sonra ise “*vermiş*” ve “*veren*” türevi getirilerek kişi adı oluşturulduğu görülmektedir. Bu kişi adlarında yöre insanının inanç izlerinin olduğu kadar Türkçenin izlerini görmek mümkündür. Bu kişi adlarından özellikle Pir Verdi ve Şah Verdi adlarının ise Alevi-Bektaşî kültürünün kişi adlarına yansımış şekli olduğu ileri sürülebilir.

Verdi fiiliyle biten kişi adlarının yaygınlığı, sırasıyla Şah Verdi 26, Allah Verdi 18, Huda Verdi 15, Hak Verdi 14, Halık Verdi 10, Cabbar Verdi 4, İmam Verdi 4, Çalap Verdi 3, Pir Verdi 3, Emir, Er, Eyne, ve Koçum Verdi ise birer kişinin adında görülmektedir. Tanrı Vermiş 4, Tanrı Veren 1 ve anlamca aynı olan Hudadâd ve Yezdanbahş adları da birer kişinin adında görülmektedir.

Yezdan, Farsça Allah (Parlatır, 2011: 1836) anlamına gelen bu kelimeyi Hz. Ali taraftarı olanların bazısının “*Müminlere Yezdan olan Ali'dir*” (Gökbel, 2019: 926) ifadesini kullandıkları belirtilmektedir. Yezdan adı defterde bahş fiiliyle birlikte sadece bir kişinin adında geçmektedir.

Şeyhî de tasavvuf ile ilişkili bir isimdir. Bir tekke şeyhine bağlı kişi anlamındadır (Dilçin, 2014: 369). Bu çalışmaya konu olan sancaklarda Şeyhi Can adı 2, Şeyhi adının 11 ayrı kişinin adı için tercih edildiği görülmektedir.

Bölgede görüldüğü tespit edilen Alpavut, Gül Emir, Bayat, Avşar, Bayındırlı, Karkın-ı Küçük ve Karkın-ı Ulya gibi yer ve kişi adlarında Oğuz boy adlarının izlerini görmek mümkündür. Türkiye’de Oğuzlar (Sümer, 1992: 305-327) üzerinde yapılmış önemli bir kitap çalışmasında, Karkın isimli yer adları konulu bildiride (Gülten, 2015: 533-544), bu bölgedeki Oğuz boy isimli yer adlarının gözden kaçtığı için, yer almadığı görülmektedir.

Pir Gayb, Alpavud, Pir Hasan, Pir Hüseyin, Şah Ali, Mihmad, Bayram Bey, Tur Ali, Satılmış, Şeyhî... gibi adların Akkoyunlu Devleti tarihini konu alan Kitab-ı Diyarbekiyye adlı eserde kullanılan adlarla benzerlik göstermektedir (Ebu Bekr-ı Tihranî, 2014: 383-399). Bu durum Akkoyunlu Türk Devleti’nin bölgedeki kültürünün izlerinin canlılığına işaret etmektedir.

Bu belli başlı tasnifin yanında Şah sıfatı ile başlayan Şah Ali, Şah Bende, Şah Cemal, Şah Hüseyin, Şahî, Şah Kulu, Şah Murat, Şah Nazar, Şah Veled ve Şah

Verdi gibi adlarla bölge halkının Hz. Ali ve Ehl-i Beyt olan sevgisini ifade ettiği gibi Farsçanın nüfuz alanının yaygınlığına delil sayılabilir.

Bir coğrafyada kullanılan kişi adları önemli olduğu kadar, tercih edilmeyen adların olması da önemli mesaj taşıyabilir. Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında 1578 yılındaki kayıtlarda Ali, Ali Kulu, Cafer, Sadık, Musa, Tanrı Verdi, Huda Verdi, Hak Verdi, Yol Kulu, Şah Kulu, Niyaz Kulu, Dede, Baba, Baba Kulu gibi Alevilikle ilişkilendirilebilecek adların yaygın olarak kullanılması dikkat çekmektedir. Adı geçen sancaklarda 1578'de Bekir ve Osman beş ayrı kişide görülürken Ömer adının ise hiç kullanılmadığı müşahade edilmektedir.

Bekir, Ömer, Osman ve Zübeyir adlarının Aleviler arasında rağbet görmediği bilinmektedir. (Yörük, 2015: 129). Nitekim bu makaledeki veriler de bunu doğrulamaktadır. İncelemiş olduğumuz tahrir defterinde Ömer adına hiç rastlanılmazken Bekir ve Osman adları 5; Zübeyir adı ise 1 defa geçmektedir. Alevilik üzerine yapılmış bir çalışmada Aleviler arasında kişi adlarında Hz. Ali haricindeki halifelerin adına rağbet edilmediği Osmanlı belgelerindeki bilgilerden anlaşılmakta olduğu belirtilmektedir (Savaş, 2018: 205).

Ağrı'nın kuzeyinde bulunan Iğdır'da 1727 tarihinde Ömer adının yanında Mehmet ve Mustafa adlarının da kullanılmadığı görülürken, 1578 tarihinde Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında Mehmet adını 103 kişinin taşıdığı tespit edilmektedir. Emin Mehmet 1, Mehmet Can 1, Mehmet Ali 3, Mehmet Kulu 1, Pir Mehmet 17 ve Seydi Mehmet 1 olmak üzere Mehmet adının yedi değişik türevinin kullanılmış olduğu tespit edilmektedir. Hz. Muhammed ile ilgili olan Ahmet ve Mahmut isimlerinin de tercih edildiği görülmektedir. Mahmut adının 27, Mahmut Ali 1, Mir Mahmut 1, Pir Mahmut 1 ve Seydi Mahmut 1; Ahmet adı 65, Ahmet Kulu 1, Can (Han) Ahmet 18, Emir Ahmet 4, Gül Ahmet 2, Koç Ahmet 8, Melik Ahmet 1, Nur Ahmet 1, Pir Ahmet 6, Seydi Ahmet 11, Sultan Ahmet 10, Tac Ahmet 1 ve Yar Ahmet 9 farklı kişi tarafından kullanıldığı görülmektedir.

Mehmet ile Ali adının birlikte kullanıldığı tespit edilmektedir. Oysa şimdiye kadar Osmanlı Kişi adları üzerinde yapılan çalışmalarda bu iki adın birlikte kullanıldığına dair bir tespit yapılmamıştır (Kurt, 2006: 425-446; 1992: 169-252; 1993: 223-290; 2006: 425-446; Açık, 2003: 305-335; Demir, 2012: 61-75; Metin, 2013: 543-560).

Bu defterde kayıtlı kişi adları arasında Timur, Timurhan, Taştımur; yer adı olarak da Çağatay adının olduğu görülmektedir. Bu durum Anadolu'da Timur'a olan sempati şeklinde değerlendirilmiştir (Baykara, 2007: 285).

Mümkün olsa her kişi ve yer adı için konunun uzmanları tarafından ayrıntılı bir çalışmanın yapılması iyi olur. Yapılacak böyle bir çalışma kişi ve yer adlarının dinî, kültürel, sosyal, mezhepsel, tarihî, folklorik ve mahallî birçok hususu açığa çıkarmaya yarayacaktır.

Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi Sancaklarındaki Müslüman Erkeklerin Taşındığı Adlar Tablosu

Bu tabloda yer alan kişi adları 1578 tarihli tahrir defterinde adı geçen sancaklarda yaşayan Müslümanların taşıdığı kişi adlarını içermektedir. Eleşkirt Sancağı'na bağlı Gölet ve Dölbendlü nahiyelerinde 235; Şelve Sancağına bağlı Kumluca, Şoşık, Dölbendlü ve Yunus nahiyelerinde 1037; Diyadin Sancağı ve nahiyesinde 425; Ovacık Sancağı ve nahiyesinde 218 ve Bayezid Kalesi Sancağı'nın Bayezid ve Aruç nahiyelerinde 443 kişi olmak üzere toplam 2358 vergi mükellefinin adı yer almaktadır. Bu 2358 kişi 575 farklı adı kullandıkları tespit edilmektedir. Bu 575 sayısı tahrir defterindeki baba ve oğul nesillerinin adlarından tespit edilen ortak sayıdır.

Tahrir defterinde vergi mükellefleri genellikle baba adlarıyla beraber yazılırdı, bazen de kardeşleri üzerinden “*birâder-ı o*” şeklinde belirtilirdi. Bu defterde 416 kişinin adından sonra “*birâder-ı o*”, 139 kişinin babasının adı anılmaksızın mükellefin adından sonra “*nâm*” ibaresi kullanılmıştır. Babasının adı yerine Kürt oldukları belirtilen 19 kişi vardı. Bunlar Şelve Sancağı'nın Kumluca nahiyesine bağlı Ala Taylu köyünde Seydi, Ali, Allahverdi; Mansur köyünde Rüstem ve Can Ahmet; Uzun Veli köyünde Hüdaverdi ile Hakverdi, Bıyık köyünde Murat, Karagöz köyünde Allahverdi; Şoşık Nahiyesi'nin İhtiyar köyünde Ali, Koncuk-ı Büyük köyünde Mendo, Huşi köyünde Ali ve Aydoğmuş; Dölbendlü Nahiyesi'nin Hasan Paşa köyünde Latif, Toklucak köyünde Yusuf, İncesu köyünde Bayezid, Başkent köyünde Hüseyin, Seydi ve Gökçe Koç Ahmet köyünde Maksut adlı kişilerdi. Bu adlar dikkatle incelenecek olursa Mendo adı hariç diğer adların Türk dünyasının her yerinde rahatlıkla görülebilecek isimler olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu durum Kürtlerin bölgeye yeni yerleşmelerinin işareti olarak görülebilir.

Bazı kişi adlarından sonra babasının adı yerine mesleklerinin yazıldığı görülmektedir. Mesela, Kırli köyünün imamı olan Molla Ağa adından sonra imam olduğu, Velihan köyünde İbrahim adlı kişinin çerçi olduğu belirtilmiştir.

Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarında en çok tercih edilen kişi adlarının Mehmet, Ali, Hüseyin, Hasan, Ahmet, Veli, İbrahim, Şah Kulu, Maksut, Mahmut, Yakup, Şah Verdi, Kulu, Budak, Pir Veli, Piri, Yusuf, Alican, Kasım, Kaya, İsmail, Halil ve Hıdır olduğu görülmektedir. Tabloda yer alan kişi adlarından birçoğunun sadece bir kişi tarafından tercih edildiği dikkat çekmektedir.

1-Abbas	: 5	31-Aşur	: 2	61-Bayrek? Bâyrâk	: 2
2-Abdal	: 5	32-Arslan	: 4	62-Bedir	: 5
3-Abdi	: 2	33-Aslıhan	: 2	63-Behlül	: 4
4-Abidin	: 5	34-Ata Han/Can	: 1	64-Behram Kulu	: 1
5-Abdulhay	: 1	35-Aydın	: 3	65-Bekir	: 5
6-Abdulcabbâr	: 1	36-Aydoğmuş	: 3	66-Bereket	: 2
7-Abdulgaffar	: 1	37-Ayhan	: 1	67-Besâd	: 1
8-Abdülkerim	: 1	38-Ayvâd	: 7	68-Bestam (Bistam)	: 4
9-Abdullah	: 2	39-Ayvad Ali	: 2	69-Beşâret	: 9
10-Abdurrahman	: 1	40-Ayvâdşe	: 1	70-Beyrunî	: 1
11-Abdussamed	: 1	41-Azad	: 1	71-Beytimur	: 1
12-Ağa	: 5	42-Baba	: 4	72-Beytullah	: 1
13-Ağa Bali	: 1	43-Babacan/han	: 2	73-Biçâre	: 1
14-Ağa Can/Han	: 8	44-Baba Kulu	: 3	74-Bilmiş	: 3
15-Ağa Salı	: 1	45-Ba'di?	: 1	75-Bircan	: 1
16-Ağyâr	: 1	46-Bahadır	: 1	76-Borc Ali	: 8
17-Ahmed	: 65	47-Bahaeddin	: 3	77-Budak	: 25
18-Ahmed Kulu	: 1	48-Bahar	: 2	78-Bürhân Ali	: 3
19-‘Âkûb	: 1	49-Baht Kulu	: 1	79-Buse	: 1
20-‘Ala’eddin	: 1	50-Balim	: 1	80-Cabbâr	: 1
21-Allah Kulu	: 15	51-Bali	: 10	81-Cabbâr Kulu	: 2
22-Allah Verdi	: 18	52-Bâlkûr?	: 1	82-Cabbâr Verdi	: 4
23-Ali	: 86	53-Bari	: 1	83-Cabo	: 1
24-Alican/han	: 22	54-Bayat	: 1	84-Cafer	: 12
25-Ali Gazi	: 1	55-Bayezid	: 4	85-Cafer Ali	: 1
26-Ali Kulu	: 7	56-Bayram	: 17	86-Cafer Kulu	: 1
27-Ali Yar	: 2	57-Bayram Ali	: 1	87-Can/Han Emir	: 1
28-Alpavud	: 2	58-Bayram Bey	: 3	88-Cano	: 1
29-Altun	: 1	59-Bayram Hoca	: 1	89-Can/Han Ahmed	: 18
30-Asâyîş?	: 1	60-Bayram Kulu	: 4	90-Can/Han Ağa	: 1

91-Can/Han Ali	: 14	133-Divane	: 1	175-Eslemez	: 1
92-Can Geldi	: 1	134-Dolu (Tuli)	: 1	176-Evliya	: 1
93-Can/Han Kara	: 3	135-Dost Ali	: 8	177-Eyne (İne)	: 1
94-Can Katdı?	: 1	136-Doğan	: 3	178-Eyne Bey	: 3
95-Can/Han Kulu	: 21	137-Dönmez	: 2	179-Eyne Kulu	: 1
96-Cebraıl	: 5	138-Dudu	: 1	180-Eyne Verdi	: 1
97-Cemal	: 1	139-Dura Han/Can	: 1	181-Eyneddin?	: 1
98-Cemşid	: 2	140-Dur Ali	: 2	182-Fazlı	: 2
99-Cevri	: 1	141-Dur Kubbe	: 1	183-Ferahzâd	: 2
100-Cibril?	: 2	142-Dur Kaya	: 1	184-Feridi	: 1
101-Cihanşa	: 1	143-Durmuş	: 4	185-Ferid	: 1
102-Cömerd Kulu	: 2	144-Dündar	: 2	186-Ferid Kulu	: 1
103-Cudi	: 1	145-Ebu (Abo)	: 1	187-Ferman	: 3
104-Çağatay	: 1	146-Ebu'l-Kasım	: 3	188-Fermancı	: 1
105-Çalab Verdi	: 3	147-Efendi	: 2	189-Ferman Kulu	: 1
106-Çelebi	: 3	148-Elhâs	: 1	190-Ferruhşâd	: 1
107-Çelik	: 3	149-Elvâd	: 5	191-Ferruhi?	: 1
108-Çeri (Hari)?	: 1	150-Elvahid	: 1	192-Fethullah	: 1
109-Çırak	: 2	151-Elvancık	: 1	193-Gaffar	: 5
110-Çoban	: 3	152-Elvend	: 1	194-Gaib Kulu	: 7
111-Danalu	: 1	153-Emin -	: 2	195-Gayri?	: 1
112-Danişmend	: 1	154-Emince -	: 1	196-Gazanfer	: 1
113-Davud	: 3	155-Emin Mehmed	: 1	197-Gazi	: 1
114-Dede	: 3	156-Emir	: 8	198-Genç Ağa	: 1
115-Dedesi	: 1	157-Emir Ahmed	: 4	199-Genç Ali	: 4
116-Dedecan	: 1	158-Emir Arslan	: 2	200-Genç Arslan	: 2
117-Demî	: 2	159-Emir Ali	: 5	201-Gürd Ali	: 1
118-Dem Kulu	: 2	160-Emir Han/Can	: 9	202-Gilman Kulu	: 1
119-Deniz	: 1	161-Emir Hub	: 1	203-Gonca Ali	: 2
120-Derman	: 1	162-Emir Verdi	: 1	204-Göçeri	: 1
121-DerViş	: 8	163-Emirze/İmirza	: 3	205-Gögüs	: 1
122-DerViş Ali	: 1	164-Emirze Han	: 1	206-Gökçe Koçu	: 1
123-DerViş Han	: 1	165-Emirze Ali	: 5	207-Gönüleş?	: 1
124-Devaltun?	: 2	166-Emre 'Âşık	: 1	208-Gulam Ali	: 1
125-Devlet	: 1	167-Emrecik	: 1	209-Güne	: 1
126-Devlet Ali	: 1	168-Enbiyâ	: 2	210-Güher Ali	: 1
127-Devlet Han	: 5	169-Er Verdi	: 1	211-Gül Ahmed	: 2
128-Devlet Geldi	: 1	170-Er Yürümüş	: 1	212-Gül Ali	: 1
129-Devletyar	: 4	171-Erzânî	: 1	213-Gül Eymir	: 1
130-Didâr	: 1	172-Esed	: 2	214-Gülbey	: 1
131-Didâr Kulu	: 1	173-Esed Ali	: 1	215-Güllab	: 1
132-Dir (Demir)?	: 1	174-Esedullah	: 1	216-Gül Nazar	: 1

217-Gündoğmuş	: 1	259-Huda Verdi	: 15	301-Kara Baldır	: 1
218-Gündüz	: 1	260-Hûşî	: 1	302-Kara Çoban	: 1
219-Güvendik	: 7	261-Hut	: 1	303-Karagöz	: 1
220-Güzel	: 1	262-Hüseyn	: 74	304-Karahan/can	: 5
221-Habil	: 2	263-Hüseyn Ali	: 7	305-Karai (-)	: 1
222-Hacı	: 9	264-Hüseyn Can	: 4	306-Kara Koç (-)	: 1
223-Hacı Ağa Han	: 1	265-Hüseyn Kulu	: 5	307-Karaoğlan (-)	: 1
224-Hacı Ali	: 2	266-İbâd (-)	: 1	308-Kasım	: 20
225-Hacı Korkmaz	: 1	267-İbrahim	: 33	309-Kasım Can	: 1
226-Hacı Nebi	: 1	268-İlyas	: 7	310-Kasir	: 1
227-Halık Verdi	: 10	269-İmâd	: 4	311-Kaya	: 21
228-Hak Nazar	: 1	270-İmam Kulu	: 16	312-Kayacan/han	: 3
229-Hak Verdi	: 14	271-İmam Verdi	: 4	313-Kayacı	: 1
230-Hâli	: 1	272-İmrâc -	: 1	314-Kaya Kulu	: 6
231-Halil	: 20	273-İmrancık?	: 1	315-Kayıtmaz	: 3
232-Halvet	: 1	274-İmtiyaz?	: 1	316-Kayseri	: 1
233-Hamza	: 12	275-İnyet	: 2	317-Kebu? (-)	: 1
234-Hamid	: 1	276-İneddin?	: 1	318-Kemal(-)	: 1
235-Hâmû?	: 1	277-İsa	: 6	319-Kerim	: 1
236-Han/Can Hara	: 1	278-İsa Melik	: 1	320-Kılıç	: 2
237-Hânedân Kulu	: 2	279-İshak	: 2	321-Kılımış?	: 1
238-Has	: 1	280-İsfendiyar	: 2	322-Koca	: 5
239-Hasan	: 53	281-İskender	: 7	323-Korkmaz	: 2
240-Hasan Can	: 1	282-İsmail	: 20	324-Köçek	: 4
241-Hasan Ali	: 4	283-İslam	: 1	325-Köse	: 1
242-Hasan Kulu	: 1	284-İsrail	: 2	326-Kubad	: 16
243-Hassa Kulu	: 2	285-İvaz (Ayvaz)	: 10	327-Kul Ali	: 4
244-Haydar	: 21	286-İzzo/'Aro?	: 1	328-Kulu	: 26
245-Haydar Ali	: 2	287-İzzeddin	: 2	329-Kulu Can/Han	: 3
246-Haydar Kulu	: 1	288-Koç Ahmed	: 8	330-Kuştimur	: 1
247-Hayır	: 4	289-Koç Ali	: 8	331-Kutlu Bey	: 3
248-Hayır Haber	: 4	290-Koçi (Koçu)	: 4	332-Kurd	: 1
249-Hazo	: 1	291-Koçum Verdi	: 1	333-Kurdî	: 1
250-Hızır/Hıdır	: 19	292-Kadir Kulu	: 8	334-Kurd Piri	: 1
251-Himmet	: 10	293-Kadim Kulu	: 1	335-Laçın	: 2
252-Hoca (Hâce)	: 2	294-Kalem(-)	: 4	336-Lale	: 3
253-Hâce Ali	: 3	295-Kalender	: 7	337-Lale Can	: 1
254-Hâce Kulu	: 2	296-Kâlo (-)	: 4	338-Lâmûg?	: 1
255-Hoş Haber	: 2	297-Kâmî (-)	: 2	339-Mahir Bey	: 1
256-Hûb	: 1	298-Kanmaz (-)	: 2	340-Mâho	: 1
257-Hub Ali	: 1	299-Kara	: 3	341-Mahmud	: 27
258-Hudadâd	: 1	300-Karaca	: 5	342-Mahmud Ali	: 3

343-Ma'sum Ali	: 2	385-Muhibullah	: 1	427-Pir Hub	: 1
344-Mahsun	: 2	386-Muhib Ali	: 3	428-Pir Kalem	: 1
345-Maksud	: 28	387-Muhib Kulu	: 1	429-Pir Kara	: 3
346-Maksud Ali	: 9	388-Muhyi	: 1	430-Pir Kaya	: 1
347-Mansur	: 3	389-Murad	: 18	431-Pir Mahmud	: 2
348-Mansur Kulu	: 1	390-Murad Ali	: 3	432-Pir Makam	: 1
349-Mâsil	: 1	391-Muradbahş	: 1	433-Pir Mehmed	: 17
350-Matar	: 1	392-Murad Koç	: 1	434-Pir Mezd	: 1
351-Mehdi	: 1	393-Musa	: 13	435-Pir Murad	: 1
352-Mehdi Kulu	: 5	394-Mustafa	: 20	436-Pir Nazar	: 1
353-Mehmed	: 103	395-Mübarek	: 1	437-Piro	: 1
354-Mehmed Can	: 1	396-Mü'min	: 2	438-Pir Safâm	: 1
355-Mehmed Ali	: 3	397-Mürsel	: 3	439-Pir Sâ'il?	: 2
356-Mehmed Kulu	: 1	398-Mürsel Kulu	: 2	440-Pir Sultan	: 2
357-Melik	: 6	399-Mürşid Kulu	: 7	441-Pir Sübhan	: 1
358-Melik Ahmed	: 2	400-Nazar	: 14	442-Pir Veli	: 24
359-Memi	: 5	401-Nebi	: 8	443-Pir Verdi	: 3
360-Mendo?	: 1	402-Nefes	: 4	444-Polad	: 6
361-Menteşe	: 1	403-Nefes Kulu	: 1	445-Pürniyaz	: 1
362-Mercan	: 1	404-Nevruz	: 1	446-Ramazan	: 6
363-Merd Ali	: 1	405-Nihânî?	: 2	447-Resul	: 3
364-Mervan	: 1	406-Nimet	: 5	448-Reşo	: 1
365-Mervan Ali	: 1	407-Niyaz	: 6	449-Rıza Kulu	: 2
366-Mestan	: 1	408-Niyaz Kulu	: 6	450-Ruhullah	: 1
367-Meydan	: 1	409-Nur Ahmed	: 1	451-Rüstem	: 8
368-Mısır	: 2	410-Nur Ali	: 10	452-Sa'ad Niyâz	: 1
369-Mısır Han	: 1	411-Nur Dağın	: 1	453-Sadık	: 2
370-Mihmâd	: 2	412-Nur İsmail	: 1	454-Sahâk	: 1
371-Mihmâd Ali	: 1	413-Oruç	: 1	455-Sahib	: 1
372-Mihir (Mehr)	: 1	414-Osman	: 5	456-Sahib Kulu	: 1
373-Mikail	: 2	415-Örkmez	: 1	457-Sâ'il/Sâ'ib	: 3
374-Mirrim Tacçı	: 1	416-Pervane	: 2	458-Salâh	: 1
375-Mir Mahmud	: 1	417-Piri	: 24	459-Salahaddin	: 1
376-Mir Sübhan	: 1	418-Pirican/han	: 5	460-Salih	: 3
377-Mirza Ali	: 4	419-Pir Ahmed	: 6	461-Sâm Kulu	: 1
378-Mirza Han	: 2	420-Pir Ali	: 7	462-Saruhan	: 1
379-Molla Ağa	: 1	421-Pir Aziz	: 3	463-Satılmış	: 17
380-Molla Mecid	: 1	422-Pir Budak	: 2	464-Sefer	: 10
381-Molla Hudadad	: 1	423-Pir Dost	: 1	465-Sefer Ali	: 1
382-Molla Mustafa	: 1	424-Pir Ebvâd	: 1	466-Selim	: 2
383-Molla Seyfeddin	: 1	425-Pir Elvâd	: 1	467-Selman	: 2
384-Muhib	: 2	426-Pir Gaib	: 1	468-Serim	: 1

469-Sevindik	:	12	511-Şeyh Hasan	:	1	553-Yahşi	:	2
470-Seydi	:	14	512-Şeyh Murad	:	3	554-Yahya	:	5
471-Seydi Ahmed	:	11	513-Şeyh Niyaz	:	1	555-Yakub	:	27
472-Seydi Ali	:	5	514-Şeyhi	:	11	556-Yakub Kulu	:	1
473-Seydi Can/Han	:	2	515-Şirin	:	2	557-Yar Ahmed	:	9
474-Seydi Hasan	:	2	516-Şükür (Şeker)	:	15	558-Yar Ali	:	4
475-Seydi Hub	:	1	517-Şeker Ali	:	2	559-Yaramış	:	5
476-Seydi Kulu	:	1	518-Şükrü	:	2	560-Yar Gâ'ib	:	3
477-Seydi Mahmud	:	1	519-Tabduk	:	5	561-Yar Kulu	:	4
478-Seydi Mehmed	:	1	520-Taceddin	:	1	562-Yenice Bey	:	1
479-Seyfeddin	:	3	521-Tac Ahmed	:	1	563-Yiğit	:	1
480-Sinan	:	3	522-Tahir	:	1	564-Yezdanbaş	:	1
481-Su'âd	:	1	523-Tahmas Kulu	:	3	565-Yolkulu	:	5
482-Sû'ât	:	1	524-Tanrı Kulu	:	3	566-Yunus	:	4
483-Sultan Ahmed	:	10	525-Tanrıveren	:	1	567-Yusuf	:	24
484-Sultan Ali	:	6	526-Tanrıvermiş	:	4	568-Yusuf Veli	:	1
485-Sultan Kulu	:	5	527-Tarhan	:	4	569-Zakir	:	1
486-Süleyman	:	13	528-Taşimur	:	7	570-Zeyneddin	:	1
487-Suvar	:	4	529-Temo Han	:	1	571-Zeynel	:	5
488-Şaban	:	2	530-Tevelli	:	1	572-Zimmet? Kulu	:	6
489-Şah Ali	:	12	531-Timur	:	6	573-Zûzû	:	1
490-Şah Bende	:	1	532-Timur Han	:	4	574-Zübeyir	:	1
491-Şahcemâl? -	:	1	533-Tohtamış	:	2	575-Zülfikar	:	2
492-Şah Hüseyin	:	4	534-Tuğlu Han	:	1			
493-Şahi	:	1	535-Turhan	:	1			
494-Şahin (-)	:	2	536-Türemiş	:	2			
495-Şah Kulu	:	37	537-Uğurlu	:	4			
496-Şah Murad	:	1	538-Ulaş	:	3			
497-Şah Nazar	:	1	539-Ulu Bey	:	2			
498-Şah Veled	:	1	540-Ulu Can	:	4			
499-Şah Veli	:	9	541-Ulu Ali	:	1			
500-Şah Verdi	:	26	542-'Uryân -	:	1			
501-Şakir	:	2	543-'Uryân Kulu	:	6			
502-Şâko	:	2	544-Üveys	:	7			
503-Şefkat	:	2	545-Üveys Kulu	:	1			
504-Şehsüvâr	:	1	546-Vakkas	:	2			
505-Şemseddin	:	4	547-Vefâdâr	:	1			
506-Şen Geldi	:	2	548-Veled	:	1			
507-Şeref	:	4	549-Veli	:	44			
508-Şerif	:	4	550-Velid	:	1			
509-Şeyh Ali	:	4	551-Veli Han/Can	:	11			
510-Şeyhi Can	:	2	552-Yadigâr	:	5			

XVI. Yüzyılda Eleşkird, Şelve, Diyadin, Bayezid İle Ovacık Sancaklarındaki Yer Ve Kişi Adları

Burada 199 Numaralı Tahrir Defterinde yer alan Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarına bağılı nahiyeler, köyler ve mezralar ile bu köylerde yaşayan Müslüman vergi mükelleflerinin adı defterdeki sıraya göre verilmiştir. Böylece 1578'de bölgede bulunan yer ve kişi adlarının tamamını bir arada bulmak mümkün olmuştur.

1-Eleşkird Sancağı

a- Gölet Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 1b, 4b).

1- Haçlı Köyü (KKA, TD 199: v. 4b): 1-Budak v. Beyrâk (Beyrek) 2- Şeyhî v. O 3- Güzel v. Abidin 4- Yakub v. o 5- Can (Han) Kulu nam.

2- Karnı Yaruk Köyü (KKA, TD 199: v. 5b): 1- İskender v. Abbas 2- Şâmur v. Şâmver v. o 3- Murad v. Abbâs 4- Giden? v. Pirî 5- Eyneddin? v. o 6- Şeyhî nâm 7- Melik v. o 8- Murad br. o 9- Hasan nâm.

3- Porsuklu 4- Kara Ağaç (KKA, TD 199: v. 5b).

5- Ada Kend Köyü (KKA, TD 199: v. 6a.):1- Mehmed v. Kaya 2- Himmet v. o 3- Sultan Ahmed v. Emir Ahmed 4- Koca v. o 5- Ahmed v. İsmail 2a. 2 de Gm mevcut.

6- Böğrü Delük-i Sufâ Köyü ma'a Mz. Çatak Viranı (KKA, TD 199: v. 6a): 1- Cemal nâm 2- Bayezid v. o 3- Çobân v. o 4- Mahmud v. Yahya 5- Maksud br. o 6- Hayır v. Hoş Haber 7- Ali v. o 8- Laçın v. o gebrân 19 2a.

7- Aydın Bey Köyü: ma 'a mz. Depecik (KKA, TD 199: v. 6b.): 1- Şah Verdi nâm 2- Hızır v. Satılmış 3- Bayezid v. Haydar 4- Hüseyin v. o 5- Hasan b. o 2b. Gebrân 10.

8- Mescidlü Köyü (KKA, TD 199: v. 7a): 1- Pir Mehmed nam 2- Ahmed v. o 3-Hızır v. Hâce (Hoca) 7a. 17 nefer gebran

9- Erzakî (Arzâtî) Köyü (KKA, TD 199: v. 7ab.): Cabbâr Kulu v. Murad 2- Ali v. Bereket 3- Pirî v. Ahmed 4- Hasan v. o 5- Hızır v. Budak 6- Derviş Ali nam 7- Budak v. o 7a. (8 de Gayrimüslim kişi yaşamakta idi).

10- Şirân Köyü (KKA, TD 199: v. 7b): ma'a Mz. Han Viran 1- Hasan v. Abo 2- Sinan v. o 3- Abdâl v. Köçek 4- Gâzi brd. o 5- Sultan Ahmed v. Pirî 6- Şâko v. o 7- Veli brd. o 8- Pirî v. Mehmed 9- Nur Ali v. o 10- Hızır v. Cafer 11- Çelebi v. o 12- İsmail nam 13- İbrahim v. o 14- Tarhan v. Hüseyin 15- Mürşid Kulu v. Selmân 16- Hâmû nam 17- Saruhan v. Cafer 7b. Gebranı yok.

11- Hâsîr (Hasyer) Köyü (KKA, TD 199: v. 8a.): 1- Ahmed b. Abidin 2- Ali v. o. 3- Selim v. Abdi 4- Selman v. Kâlo v. o 5- Şâkû v. o 6- Gayri v. Beşâret 7- Şehsüvâr v. Satılmış.

12- Toprak Kal'a Köyü : (KKA, TD 199: v. 8b.): 18 Gayrimüslim neferin kayıtlı olduğu köydü.

13- Abdâlcık-ı 'Ulyâ Köyü (KKA, TD 199: v. 9a): 1- Murad nam, 2- Bekir v. o 3- Ahmed nam 4- Davud v. o 5- Musa nam 6- Ferid v. o 7- Yunus v. Ali.

14- Kızıl Kilise Köyü (KKA, TD 199: v. 9b.): 1- Mahmud nam 2- Hamza v. Ali 3- Musa nam.

15- İmâd ('İmâd) Köyü (KKA, TD 199: v. 9b.): 40 Gayrimüslim neferin kayıtlı olduğu köydü.

16- Yel Hamza Köyü (KKA, TD 199: v. 10ab.): 1-Şah Kulu v. Mâsil? 2- Pir Ali v. Fermancı 3- Ali nam 4- Mürşid Kulu nam.

17- Bögürü Delük-i 'Ulyâ Köyü (KKA, TD 199: v. 10b.): 1- Selim v. Yakub 2- Mehmed v. Hayır 3- Kasım v. Haydar 4- Cebrail v. o. 5- Çelebi v. Suvar 6- Süleyman brd. o 7- Mehmed v. Seydi 8- Can (Han) Ahmed v. o 9- Kasım v. Piri 10- Kubad v. Seydi gebranı yok 10b.

18- Çatak Köyü (KKA, TD 199: v. 11a): Mezra 1- Hüseyin v. Ali 2- Şeref v. o 3- Yusuf brd. O 4- Abbas v. Şah Kulu 5- Mehmed v. o 6- Cafer v. Yakub 7- Şeyhî v. o 8- Cafer v. Hacı 9- Hacı v. o 10- Bayram v. Yakub 11- Bayram v. Haydar 12-Matar v. Bereket 13- Kalender brd. o. Cemşid v. Allahverdi 11a. Gebranı yok.

19- Yoncalu Köyü (KKA, TD 199: v. 11ab): 1- Mehmed v. Piri 2- Musa v. o 3- İsa brd. O 4- Mansur v. Sevindik 5- Şah Kulu brd. o 6- Hüseyin brd. o 7- Dolu (Tulî) nam 8- Gaffâr nam 9- Begtimur v. o 10- Emir Ali nam 11- Ali v. o 12- Şeyhî nam 13- Gül Ali brd. O 14- Memi nam 15- Piri v. Enbiyâ? 11b. Gebranı yok.

20- Tavlu nd. Halife Köyü (KKA, TD 199: v. 11b.): 20 nefer gebranı vardı.

21- Kırık (Kızık) (KKA, TD 199: v. 12a.): 1- Mustafa nam 2- İbrahim nam 3- Bari nam. 22 nefer gebranı vardı.

22- Ekmeli (Nüfus kaydı yok.) 23- Çubuklu 12b. 24- Savm der nahiyeyi Dülbendlü (Numaralandırılmamış) 25-Bağçecik 26- Depecik ma'a mz. Göllüce 27- Güllü 28- Eminüddin Köyü 29- Mz. Kızıl Köyü (Gölü) (Gözü) 30- Köycek (Küncek) (Güneycik) 31- Susuz 32- Mağaracık ma'a Mz. Yemişli 33-Çakraklı 34-Adabük 35- Kuşa Viran der kurb-ı karye-i Ardalı ve Yoncalu 13b.

36- Aruk Çatı 1- Hacı nam 2- Budak v. o 3- İzzeddin brd. O 4- Veli v. Musa 5- Bayram v. o 6- Musa v. Satılmış 7- Bestâm nam 8- Behlül v. Ahmed 9- Şah Murad v. o 10- Yusuf v. Haydar 11- Ali v. o 12- Hamza nam 13- Hızır v. o. Gebranı yok. 13b.

37- Kılıççı Şeker 38- Kayınlık 39- Ak Viran ma'a Mz. Elmalu 40- Mz. Kargın Depesi 41- Susuzca 42-Kara Melik (Melek) 43- Hoşnâm 44- Mz. Taşlu Sekü 14a 45- Kara Tur (Toz)? 46- Darboğaz Boğaz 47- Sorkuncuk 48- Mz. Güneycik 49- Ribat (Rabat) ma'a Mz. Mağaracak ve Ağçe Yaz 50- Çatak Viran 51- Mz. Kuşa Viran 15a. 52- Yalnız Ağaç-ı 'Ulyâ 53- Kavaklu ma'a Mz. Çatak 54- Abdâlcık-ı Küçük 55- Güzellü 55- Yalnız Pınar 57- Göllüce 58- Can Viran 59- Uzun Pınar ma'a mz. Akıyar 60- Aktaş 61- Kâr (Gâr) Kubad 62- Tekyecik 63- Mz. Yol Geçen 16a. 64- Çile Hane ve Tekyecik 65- Göl Viran 66- Mz. Kara Ağıl 67- Depecik 68- Hamza Viranı 69- Kavaklık 70- Akça Yar 16b. 71- Kuşa Değirmen 72- Tathir (Tankır)? 73- Orta Viran 74- Aktaş 75- Mındekli (Mendekli) 76- Mz. Depelü 77- Kara Kaya 78- Gözcü 79- Müslüman Mahmud 80- Göl Viran 81- Kızılca Viran ma'a Mz. Körce (Göze) 82- Yalnız Ağaç-ı Suflâ ma'a Mz. Söğütlü ve Sorkunlu Budak 83- Çorem (Çurem) Kaya.

b- Dülbendlü Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 17b.)

1- Nefs-i Dülbendlü nd. 'Âşıklı Ali (KKA, TD 199: v. 19a.). Mz. Armudlu 2- Mz. Çukur Viran.

3- Depe Kend Köyü (KKA, TD 199: v. 19a.): 1- Osman v. Ahmed 2- Abbas v. Hamza 3- Kalender v. o 4- Ahmed brd. o 5- Cano brd. o 6- Hüseyin v. Zeynel 7- Hak Verdi v. Nazar 8- Hüseyin v. Ali 9- Lâmûg (Lâbük) nam 10- Halil v. Ali 11- Zûzû nam 12- Mustafa v. Mahmud 13- Halil brd. o 14- Mustafa v. Ali 15- Haydar v. Piri 16- Selman 17- Kulu v. Pir Dost 18- Hızır brd. o.

4- Oğlan Tokacı Köyü (KKA, TD 199: v. 19b.): 1- Kadim Kulu v. Piri 2- Ramazan nam 3- Murad Ali v. o 4- Veli Han nam 5- Alican v. o 6- Kubad nam 7- Hamza v. o 8- Derviş nam 9- Rüstem nam 10- Bestam v. o 11- Mübarek brd. o 12- Şah Kulu nam 13- Taceddin v. o 14- Bahaeddin brd. o 15- Mehmed Ali v. Şeyhî 16- İneddin nam 17- Mahmud brd. o 18- Mehmed v. Sultan Ali 19- Durmuş v. Şah Kulu 20- Haydar brd. o.

5- Molla Musa Köyü (KKA, TD 199: v. 19b.): 1- Osman v. Şah Kulu 2- Hamza v. o 3- Dosto brd. o 4- Şah Veli v. Bâbek 5- Ali brd. o 6- Hüseyin v. Can (Han) Ahmed 7- Şakir v. o 8- Hayır v. Kâlo 9- Mehmed Ali brd. o 10- Kalender v. Pir Veli

11- Satılmış v. o 12- Ali v. Şah Kulu 13- Kurt v. o 14- Suvar nam 15- Ramazan v. Piri
16- Piri v. o.

6- Gölcük Köyü: 1- Yakub v. Mehmed 2- Bali brd. o 3- Yunus nam 4- Mehmed
v. o 5- Seyfeddin nam 6- Cafer v. o 7- Yakub brd. o 8- Hüseyin v. Cebrail 9- Piri v. o.

7- Şeyh Celil Köyü (KKA, TD 199: v. 20b.) : 1- Allah Verdi v. (yazılmamış) 2-
Timur brd. o 3- Abdâl nam.

8- Poladlu-ı Sulfâ Köyü ile Mz. Depecik 6 nefer gebranı var. (KKA, TD 199,
v. 20b.).

9- Başlı Büyük Köyü (KKA, TD 199: v. 21a.): 1- Yusuf nam 2- Maksud v. Piri
3- Bekir v. o 4- Hazo v. Pir Veli 5- Bahadır v. o (nefer gebranı var. 21a.

10- Uzun Seydi Köyü: 1- Beşaret v. Bayram 2- Hüseyin v. o 3- Ali brd. o 4- Kulu
v. Hüseyin 5- İsfendiyâr v. Mehmed 6- Sinan v. o 7- Türemiş v. Sinan 8- Hüseyin
nam 9- Kubad v. Bayram 10- Ahmed brd. o 11- Hasan nam 12- Bali v. Sevindik 13-
Ahmed-Şahverdi 21ab.

2- Orta Sekü 21b 12- Hatum (Satûm)? 13- Yılanlu nd. Ağa Can Kışlağı 14- Ağzı
Büyük 15- Bağçecik 16- Cin Yusuf 17- Sevindik Viranı 18- ‘Âşık Sevindik 19- Delü
Budak 20- Şahşeker 22b. 21- Şeyh Emir 22- Molla Ali ile Mz. Mağaracık 23- Muradlu
24- Geyikli Dere Mz. Depecik 25- Otağalu Mz. Anbarcık 26- Kara Diş 27- Yahya
Depesi 28- Göllü Depe 29- Mz. Göl Viran der kurb-ı k. Kara Diş 30- Kuşa Pınar 31-
Dilkü Depesi 32- Ülkelü Cafer Kubad? 33- Kendik 34- Emir Seyyid nd. Burnu Büyük
35- Yarımca 36- Çardaklu 37- Depecik 38- Babalı Mz. Kıstık ve Dikme Taş 39- Ak
Depe 40- Aktaş 41- Depecik Mz. Ark Başı ve Mz. Mağara Ağzı 42- Keremeddin?
43- Otluk Kaya 44- Kuruca Halil 45- Firûz Pir Ahmed 46- Çaçatay 47- Güllücek
48- Yar Başı 49- Orta Sekü 50- Mz. Firûz Pir Ahmed 51- Kurd Beği 52- Söğütlü
53- Söğütlü-yi Gölcügez nd. Nerkişlü 54- Kara Pınar 55- Ak Viran 56- Mz. Ak Viran
57- Kâfir Kara 58- Belmekli (Yelmekli) 59- Molla Süleyman 60- Armudlu Viranı
61- Akpınar 62- Çeşteci 63- Deve Çeken 64- Deve Çeken-i ‘Ulyâ 65- Kızıl Viran
66- Burtâz? Mz. Yar Başı 67- Dibeklü 68- Mz. Yalnız Ağaç 69- Ramazan ile Mz. Yol
Geçen 70- Mz. Cin Değirmen 71- Çaçurlu 72- Mz. Han Viran 73- Göremez 74-
Şirin Viranı 75- Kızıl Kaya 76- Haçlu 77- Çelebi Kışlağı 27b. 78- Söğütlü 79- Mz.
Baş Viran 80- Kaltakçı 81- Çat Viran 82- Dibeklü 83- Kuşcular ile Mz. Akpınar
84- Ali Teze? 85- Gök Viran Mz. Kara Pınar 86- Viran-ı Şeyh Celil 87- Çarıklı

Melik 88- Tağlğân 89- Mz. Çamurlu 90- Gözlük Mz. Kara Pınar 91- Mârzamâtlu 92- Derviş Mehdi Viranı nd. Çanak (Çatak) 93- Ali Cığ Cığ

2- Şelve Sancağı (KKA, TD 199: v. 31b.)

a- Kumluca Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 31b.)

1- **Ala Taylu Köyü** (KKA, TD 199: v. 35b-36a.): 1- İlyas v. İmam Kulu 2- Seydi Kürd 3- Baba Can (Han) v. o 4- Velid v. brd. o 5- Murad v. Sâ'il v. t 6- Nazar v. o 7- Haydar v. Sâ'il 8- Hüseyin brd. o 9- Tanrı Vermiş brd. o 10- Ali v. o 11- Mahmud v. Hüseyin 12- Kaya brd. o 13- Şahverdi brd. o 14- Yakub brd. o 15- Şah Veli v. Melik 16- Kulu v. o 17- Tabduk v. Elvahid? 18- Ali brd. o 19- Halıkverdi v. Mustafa 20- Babacan v. v o 21- Dur Ali v. Taştımur 22- Emir Ali brd. o 23- Budak v. Kalem 24- Kalem v. Hasan 25- Ali Kürd 26- İsmail brd. o 27- Yar Ahmed v. Piri 28- Yakub v. o 29- Kâlo v. Ahmed 30- Allahverdi (Kürd) 31-Mirza Han v. Hâbil 32- Koç Ali v. Allahverdi 33- İbrahim v. o 34- Hak Verdi v. Şahverdi 35- 'Aşur v. o 36- Şeyh Ali v. Eyne 37- Yedigâr brd. o 38- Kulu v. Abdi 39-Pir Aziz v. Ahmed 40- Sadık v. Şükrü 41-Bali v. Ahmed 42- Gül Ahmed v. o 43- Musa brd. o 44- Bayram v. Şahverdi 45- Pir Ahmed v. Kubad 46- Pir Ali brd. o 47- Can (Han) Ahmed brd. o 48- Durmuş v. Pir Kulu 49- Şeyhî nam 50- Yar Gâ'ib v. v o 51- Pir Gâ'ib brd. o 52- Şerif brd. o 53- Bedir nam 54- Kul Ali v. Sevindik 55- Allahverdi v. Behlül 35b-36a.

2- **Kirli Köyü** 1- Alican v. Sultan Kulu 2- 'Uryân Kulu v. o 3- Ulucan v. Alican 4- Kara Han v. Alican 5-'Uryan Kulu v. Can Kulu 6- Ulu Can (Han) brd. o 7- Can Kulu nam 8- Alican v. Şah Kulu 9- Can Kulu v. Seydi Ahmed 10-Seydi Ahmed v. o 11- Bayrek nam 12- Budak nam 13- 'Uryan nam 14- Molla Ağa İmam-ı karye-i mezbure 15- Kasım nam 16- Mihmâd v. Haydar.

3- **Mansur Köyü** Mz. Kara Börk (KKA, TD 199: v. 36b.): 1- Rüstem (Kürd) 2- Davud v. o 3- Abidin brd. o 4- Eyne Verdi v. Şengeldi 5- Şah Kulu v. Pir Veli 6- Ali v. o 7- Sultan Kulu v. Pir Kulu 8- Pir Kulu v. Dost Ali 9- Yunus brd. o 10- Ahmed nam 11- Mansur Kulu v. Buse 12- Can (Han) Kara brd. o 13- Güvendik v. Abdussamed 14- Sefer v. Güvendik 15- Can (Han) Ahmed (Kürd) 16- Mehmed brd. o 17- Feridi nam? 18- Ayyâd? brd. o 19- Nîmet v. Sevindik 20- Allah Kulu v. Hüseyin 21- İmam Kulu brd. o 22- Hasan brd. o 23- Mehmed nam 24- Mehmed v. Halıkverdi 36b.

4- **Uzun Veli Köyü** (KKA, TD 199: v. 37a.): 1- İlyas v. Himmet 2- Seydi Ahmed v. Mehmed 3- Ahmed brd. o 4- Veli brd. o 5- İbrahim brd. o 6- Suvar v. Abidin 7-

Veli v. Hüseyin 8- Derviş v. o 9- Ahmed v. Himmet 10- Mehmed brd. o 11- Seydi v. Kaya 12- Mahmud brd. o 13- Ali v. Haydar 14- Budak brd. o 15- Derviş v. Nazar 16- İmam Kulu nam 17- Can Kulu v. o 18- Ali brd. o 19- Kaya v. Alican 20- Eyne Bey brd. o 21- Hak Verdi nam 22- Kuştımur v. Danişmend 23- Mahmud v. o 24- Tur (Dur) Kubbe 25- Aslıhan v. o 26- Can (Han) Ali v. o 27- Maksud Ali v. Sefer Ali 28- Ali brd. o 29- Melik Ahmed v. Hüseyin Ali 30- Alican brd. o 31- Can (Han) Ali v. Mehmed 32- Mehmed nam 33- Ahmed v. o 34- Çoban nam 35- Yar Ahmed nam 36- Hüdaverdi (Kürd) 37- İbrahim brd. o 38- Halkverdi (Kürd) 39- Hüdadâh brd. o 40- Kasım nam. 8 nefer gebranı var. 37a.

5- Bıyık Köyü ile Mz. Danişmend Burnu 1- Ahmed nam 2- Nur Ahmed v. o 3- Mehmed nam 4- Ali nam 5- Murad (Kürd) 6-Reşo v. o 7- Ahmed brd. o 8- Devletyâr? v. Güvendik 9- Hacı v. o 10- Bayram Beg (y) 11- Pir Ahmed v. Pir Veli

6- Kara Göz Köyü (KKA, TD 199: v. 37b-38a.): 1- Şah Ali nam 2- İbrahim v. o 3- Devletyâr nam 4- Ali v. o 5- Ali brd. o 6- Allahverdi (Kürd) 7- Hüseyin nam 8- Haydar Kulu 9- Veli brd. o.

7- Gel Dûş Köyü (KKA, TD 199: v. 38a.): 1- Piri v. Ahmed 2- Yar Ahmed v. o 3- Can (Han) Ahmed v. Şengeldi 4- Ağa Can (Han) v. Yolku 5- Hub v. o 6- Bali brd. o 7- Ali Kulu brd. o 8- Koç Ahmed nam 9- Sultan Ahmed brd. o 10- Şah Veled v. Koç Ahmed 11- Nazar brd. o 12- İsa v. Melik 13- Koç Ali v. o 14- Can (Han) Ahmed v. o 15- Halil v. Karaca 16- Hamid v. O 17- Bali brd. o 18- Can Kulu v. İmam Kulu 19- Kara Han brd. o 20- Yahya brd. o 21- Nazar v. Koç Ahmed 22- Çelik v. Sarı 23- ‘Uryân Kulu v. Can Kulu 24- Temo Han v. Şah Nazar 25- Sultan Ahmed v. Emir 26- Timur Han v. o 27- Alican v. İsa Melik 28- Bayram Hoca v. Haydar 29- Şeyh Murad brd. o 30 Musa nam 31- Zeyneddin v. o 32- Mahmud v. Gaffâr 33- Yar Ahmed brd. o 34- Lale Can (Han) v. Piri 35- Hub v. Yolku 36- Sultan Ahmed v. Gaffâr 37- Hüseyin v. İsa 38- Emir Ahmed v. Gaffâr 39- Zimmet Kulu v. Koç Ahmed.

8- Didem Köyü (KKA, TD 199: v. 38b.): 1- Mustafa v. Can (Han) Ahmed 2- Mehmed brd. o 3- İsmail brd. o 4- Gâ’ib Kulu v. Budak 5- Can (Han) Ahmed brd. o 6- Mirim Tacçı 7- Pirican nam 8- Dost Ali nam 9- Mehmed v. Abdulcabbâr 10- Yar Kulu nam 11- Ali v. o 12- Eyne Kulu v. İlyas 13- Davut v. o 14- Mirza Ali v. Yakub 15- Murad v. o 16- Mahmud brd. o 17- Kasım v. Mahmud 18- Mürsel brd. o 19- Devletyâr v. Pir Aziz 20- Hızır v. o 21- Şah Kulu v. Davut 22- Ali v. o 23- Şah Kulu

v. Kalender 24- Ali Kulu brd. o. 25- Ali v. Veli 26- Hub v. a 27- Hüseyin nam 28- Hüseyin v. Kasım 29- Behlül v. o 30- Kulu v. Mahmud.

9- Boynu Uzun 39a. 10- Mz. Teberrük? Hisarı 11- Oyrâd-ı ‘Ulyâ 12- Oyrâd-ı (Uyrâd) Küçük 13- Üç Kilise. 14- Deve Kendi 15- Molla Hasan Mz. Orta Depe 16- Göllüce 17- Kumluca 18- Gumâncı? Mz. Gölcek ve Zaviye ve Yıldırım 19- Mz. Kızıl Viran 40a. 20- Kara Depe 21- Karaca Ağaç.

b- Şoşik Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 41b.).

1- Yusuf Bey Köyü (KKA, TD 199: v. 41b.): 1- Velican nam 2- Gül Nazar v. Pir Veli 3- Satılmış v. Pir Veli 4- Rüstem nam. (8 nefer gebranı var. Bahadır, Küçük v. Pir Kulu, Zekeriya, Arslan v. Pir Kulu, Satılmış v. Pir Kulu).

2- Çirik Köyü: Mz. Harab Kal’a (KKA, TD 199: v. 41b.): 1- İskender v. Can Kulu 2- Devlet Can (Han) v. Şeker 3- Hüseyin Can v. o 4- ‘İvaz v. Şaban 5- Mü’min v. Hüseyin 6- Himmət v. Ahmed 7- Mehmed v. o.

3- Çelebi Kendi Köyü (KKA, TD 199: v. 42a.): 1- Yusuf nam 2- Süleyman nam 3- İskender v. Abidin (8 nefer gebranı var.).

4- İhtiyâr Köyü (KKA, TD 199: v. 42a.): 1- Ali (Kürd) 2- Aydın v. Piro 3- Mehmed v. Şirin 4- Besâd nam 5- Hüseyin nam 6- Kurt Piri 7- Nebi v. o 8- Hüseyin v. Hızır 9- Ali brd. o.

5- On Bin? Köyü (KKA, TD 199: v. 42b.): 1- Hızır v. Maksud 2- Can Ali v. o 3- Mahmud v. Süleyman 4- Hub v. o 5- Timur v. Hazo 6- Şah Verdi brd. o 7- Selman v. Kalo 8- Şükrü v. Bayram.

6- Sevdım Aldım Köyü (KKA, TD 199: v. 42b.): 1- Hüseyin nam 2- Bekir v. o 3- Hub v. Veli 4- Veli v. o 5- Şah Verdi nam 6- Gönüleş? v. Mehmed 7- Şah Ali v. Serim 8- Şah Veli brd. o 9- Hüseyin v. Seydi 10-Yadigâr v. o 11- İbrahim v. Mehmed 12- Mahsun v. Hızır 13- Yahya v. o.

7- Koncuk-ı Büyük Köyü (KKA, TD 199: v. 43a.): 1- Piri nam 2- Maksud nam 3- Mehmed v. o 4- Şakir v. Yusuf (imam) 5- Şâhî v. o 6- Himmət v. Hızır 7- Kebu? v. o 8- Nimet? v. Maksud Ali 9- Timur v. o 10- Mendo (Kürd) 11-Dir (Demir)? v. o 12- Ali v. Yusuf 13- Yusuf v. o 14- Kubad v. Sadık 15- Hüseyin nam 16- Melik v. o 17- Pir Mehmed nam 18- Yenice Beg v. y 20- Sa’ad? Niyâz 43a.

8- Halifelü nd. Sofular Köyü (KKA, TD 199: v. 43b.): Halkı gayrimüslim idi. Bu köyün adı 265 Numaralı İcmâl Defterde Sofular nd. Halife Gomu şeklinde yazılmıştır. (KKA, TD 265, v.18a.

9- Hûşî (Hoşî) Köyü (KKA, TD 199: v. 44a.): 1- Murad nam 2- Musa v. o 3- Mustafa v. o 4- İsa v. Murad 5- Mustafa v. Halık Verdi 6- Budak v. Borç Ali 7- Hub brd. o 8- İmam Kulu v. Nur Ali 9- Kaya v. o 10- Koçum? Verdi nam 11- Taştımur nam 12- Ali (Kürd) 13- Aydoğmuş (Kürd) 14- Aydın nam 15- Zimmet Kulu 16- Ahmed nam 17- Ahmed v. Maksud.

10- Börkçü Mansur Köyü (KKA, TD 199: v. 44a.): 1- İbrahim nam 2- İmam Kulu brd. o 3- Delil Kulu brd. o

11- Kara Çoban Köyü ile Mz. Köm ve Gür (Kör) Pınar (KKA, TD 199: v. 44b.): 1- Davut v. Kulu 2- Piri v. Ahmed 3- Hüseyin v. o 4- Ahmed brd. Piri 5- Ali v. Yakub 6- Hızır v. Ahmed 7- Hüseyin nam 8- Seydi v. Haydar 9- Şâko v. Hızır 44a.

12- Şor (Şür) Viran Köyü Mz. Koç (KKA, TD 199: v. 44b.): 1- Haydar v. Hüseyin 2- Hüseyin v. Hasan 3- Mehmed v. o 4- Yusuf v. Mehmed 5- Halil v. o 6- Güvendik v. Pir Veli 7- Musa v. Nebi 8- Hüseyin nam 9- Seydi v. Polad 10- Piri v. o 11- Turhan (Durhan) Mehmed 12- Veli v. o 13- Veli v. Haydar 44b.

13- Cemâ't 14- Kebencik 15- Hamir Kal'ası 16- Mz. Koray (Kuzay)? 17- Yoluklu Şeyh 45a.18- Mirânşa 45b19- Yoğurd Yemez 20- Mz. Uzun Bulak 21- Develik 22- Kara Seydi Ali 23- Mz. Kozancık 24- Çoban Köşkü 25- Gökçe Koçu 26- Ağça Viran 27- Kuşa Bulak 28- Kör Viran 29- Oyuklu 30- Baba Kulu Mz. Bana (Pekâ)? ve Kuruca 31- Mz. Aşûr Kör Bey 32- Şoşik 33- Kara Ağaç 34- Çubuklu 35- Dibekli 36- Bezir Hane 37- Mz. Çatak Viranı ve Kurt Viranı 38- Söğütlü 39- Depecik ma'a Küçük Süleyman 40- Kara Göç 41- Kara Viran Mz. Sallu Göl 42- Çubuklu der nezd-i Süleyman Kendi 43- Mz. Küb Döken 44- Kilise Mz. Dana Meşhed (Şehid) Ağlı 45-Ağça Viran 46- Sorkuncuk Mz. Ağa Deve 47- Çapçı 48- Mz. Kara Ağaç ve Mz. Sorkunlu Pınar 49- Başsız Kend 50- Başsız 51-Haclu 52- Kılıca 53- Dana Kıran 54- Tepsi? Kuyu (Kulu) 55- Kara Kebend 56- Mz. Kilise der nezd-i Mendeklik 57- Ma'sûmlu 58- Halil 59- Tuzla Mz. Zek 'Aşûr 60- Kara Ağaç 61- Şehidler 62- Bohti Yurdu Mz. Bellicik 63- Burnu Kızıl 64- Saçlık Mz. Ağça Kaya 65- Mz. Karaca Ahmed 66- Süleyman Kendi 67- Kal'acık 68- Kızıl Kaya 69- Çamurlu 70- Yenice.

c- Dülbendlü Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 50b.)

1- Molla İshak Köyü (KKA, TD 199: v. 50b.): 1- Veli v. Ali 2- Şeker v. o 3- Hub v. İsmail 4- Hüseyin v. Ali 5- Mustafa v. o 6- Bahaeddin v. Şemseddin 7- Kul Ali v. Davut 8- Aydoğmuş v. Bekir.

2- Saru Şeyh Köyü (KKA, TD 199: v. 50b.): 1- Hızır v. Ali 2- Seydi v. o 3- Haydar brd. o. 17 nefer de Gayrimüslim mevcuttur.

3- Saraycık Köyü (KKA, TD 199: v. 51a.): 1- Pir Ahmed v. Haydar 2- Şah Veli v. o 3- Hüseyin Ali v. Seydi 4- Hamza v. o 5- Ahmed v. Hub 6-Hasan nam 7- Yar Ahmed v. Tevelli. (Hz. Ali'yi sevme, onlardan medet umma ve şefkat isteme, kendilerine olan yakınlık, bağlılık. FD. s. 1101. 51a.

4- Abdürrezzak Köyü (KKA, TD 199: v. 51ab.): 1- Kasım v. Pir Mehmed 2- Mehmed brd. o. 3- Mümin brd. o 4- Kulu v. Ahmed 5- Veli v. o 6- Velican v. Ahmed 7- Pirihan brd. o 8- Osman v. Mehmed 9- Gazanfer v. Kasım 10- Ahmed v. Ağa Can (Han) 11- Yadiğâr v. Hüseyin 12- Veli nam 13- Piri nam 14- Kulu v. Mahmud 15- Çalap Verdi 16- Tanrı Vermiş nam 17- Kara Çoban v. o 18- Emirze Ali nam.

5- Karkın-ı Küçük Köyü (KKA, TD 199: v. 51b.): 1- Yadiğâr v. Mahmud 2- Himmet v. o 3- Yar Kulu brd. o 4- Hub brd. o. 5- Hub v. Tarhan 6- Tanrı Vermiş v. o 7- Tarhan brd. o 8- Hüseyin brd. o 9- Bali v. Emir 10- Hüseyin v. Pir Kulu 11- Hub v. Emir 12- Bali v. Timur 13- Hub brd. o 14- Alican v. Mahmud 15- Pir Kulu v. o 16- İbrahim v. o 17- Yar Kulu brd. o 18- Timur v. Aşur 19- Ali brd. o 20- Mahmud v. Yar Kulu 21- Emir nam 22- Hub v. o Seydi v. Kaya 24- Kasım v. o.

6- Derzi Oğlu Köyü (KKA, TD 199: v. 52a.): 1- Ali nam 2- Veli v. o 3- İsa v. Piri 4- Beşaret v. Kulu 5- Murad v. o 6- İsa brd. o 7- Gâ'ib Kulu nam 8- Tahmas Kulu nam 9- Bayram v. Ali 10- Şah Kulu nam 11- Can Kulu nam 12- Kulu v. o. (Bu Müslümanlarla birlikte 19 Gayrimüslim mükellef mevcuttu).

7- Depe Hus (Hoş) Köyü (Nüfus kaydı yoktu.) (KKA, TD 199, v. 52a.).

8- Gül (Kel) Âverd Köyü (KKA, TD 199: v. 52a.): 1- Kâmî v. Mehmed 2- Mustaf brd. o 3- İsmail v. Kâmî 4- Şah Veli v. Yusuf 5- Ali v. o 6- Şah Veli nam 7- Taştımur v. o Kaya brd. o.

9- Hasan Paşa (Paşe) Köyü (KKA, TD 199: v. 52b.): İmam Kulu v. Seydi Ali 2- Musa brd. o 3- Veli v. Alican 4- Selman v. o 5- Halil brd. o 6- Murad v. Şeker 7- Sultan Kulu v. o 8- Abbas v. Seydi Ali 9- Sevindik brd. o 10- Hüseyin v. Şeker 11- Mihmâd Ali v. Köçek 12- Göçeri v. Veli 13- Veli v. Pir Kulu 14- Rüstem brd. o 15- Süleyman brd. o 16- Latif (Kürd) 17- Laçın nam.

10- Anbarcık Köyü (KKA, TD 199: v. 52b-53a.): 1-Yusuf v. Abdâl 2- Haydar brd. o 3- 'İzzo v. Hasan 4- Ali brd. o. 5- Şahin v. Memi 6- Hızır brd. o 7- Hâce Ali v. Maksud 8- Maksud v. o 9- Süleyman v. Hamza 10- Yakub v. O 11- Halil v. Ali 12- Doğan brd. o 13- Yusuf v. Maksud 14- Abbas v. o 15- Hüseyin v. Habil 16- Behlül v. o 17- Süleyman nam 18- İlyas brd. o 19- Şah Hüseyin nam 20- Mehmed v. o 21-Hasan (Hub) v. Hüseyin 22- Cemşid v. o 23- Hasan v. Halil 24- Pir Veli v. o 25- Divane v. Hasan (Hub) 26- Elhâs v. Dev Altun? 27-Yakub v. o.

11- Kara Kilise Köyü (KKA, TD 199: v. 53a.): 17 nefer Gayrimüslim vergi mükellefi vardı.

12- Uluca Ahmed Köyü (KKA, TD 199: v. 53b.): 1- Ali v. Himmət 2- İbrahim v. o 3- Erzânî? v. Kubad 4- Dündâr brd. o 5- Hasan v. Yusuf 6- Hüseyin v. o 7- Halil v. Mehmed 8- Yahşi v. o. Gebranı yok.

13- Söğüdü Köyü der nezd-i Anbarcık (KKA, TD 199: v. 53b.): 1- Kasım v. Yakub 2- Sahâk? v. o 3- Kubad v. Ahmed 4- Ali v. o 5- Nazar v. Yusuf 6- Yusuf v. o 7- Hub v. Şeyhî 8- Süleyman v. o 9 v. Derman v. Can (Han) Ahmed 10-Ahmed v. o 11- İsmail v. Şeyhî 12- Hasan v. o.

14- Meşâyih Köyü (KKA, TD 199: v. 54a.): 1- Kalender v. Dev Altun? 2- Ali nam 3- Polad nam 4- Hüseyin v. o 5- Örkmez brd. o 6- Korkmaz brd. o 7- Kaya brd. Polad 8- Maksud Ali v. o 9- Mansur brd. o 10- 'Uryân Kulu nam 11- 'İvaz v. o 12- Rıza Kulu nam 13- Sefer nam.

15- Zeynel (KKA, TD 199: v. 54a.). 16- Kara Ağaç 54b. 17- Molla Mecid 18- Molla Hüdâdâd.

19- Molla Kâsım Köyü: 1- Hüseyin v. Nazar 2- Davut v. Kulu 3- Budak v. İskender 4- Ergeldi v. Mehdi 5- Can (Han) Ahmed v. İskender.

20- Karaca Ağaç 21- 'Arabnân ('Arakiyân) 22- Karga Bazarı 23- Hızırlu 24- Köse Veli 25- Söğütlü der nezd-i Kolu Açık 26- Kara? Yakub 27- Doğan 28- Fatma Zehra

29- Dilkü Delüğü 30- Ağa Mır 31- Ali Vakvak 32- Kolu Açık 33- Ördecik 34- Çırlü 35- Cebeci 36- Dağan (Doğan) 37- Bekir Viranı Mz. Ağça Kaya Önü 38- Katlı Kızıl 39- Bağçecik 40- Gedük Viranı 41- Mandallu 42- Kara Pınar 43- Akpınar 44- Kara Börk 45- Mollacık-ı Sufîâ 45- Mollacık-ı ‘Ulyâ 47- Gök Kepenek 48- Şirin Viranı.

d- Yunus Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 59b.)

1- Kal ‘a-ı Yunus Köyü: 1- Hüseyin v. Haydar 2- Taştımur v. Yakub 3- ‘Akûb brd. o. 4-Allah Verdi v. Yaramış 5- Yaramış v. o 6- Mehmed brd. o. 7- Ahmed brd. o. 8- Hub v. Mehmed 9- Bali v. o 10- Mehmed brd. o. 11-Ahmed brd. o 12- Hayır Haber v. Mehmed 13- Şeyhî nam 14- Yar Ali v. Gaffâr? 15- Sultan Ahmed v. o 16- Mırza Ali v. Karaca 17- Seydi Ali v. o 18- Nur Ali brd. o 19- Mustafa nam 20- Allah Verdi v. Pir Kulu 21- İmrâncık? v. o 22- Yusuf v. Pir Kulu 23- Şah Kulu v. o 24- Yusuf v. Şah Kulu 25- ‘Uryân v. o 26- Gâ’ib Kulu brd. o. 27- Murad Ali v. Yolukulu 28- Can (Han) Ahmed v. o 29- Can Ali brd. o 30- Cabbâr? v. o 31- Emir nam 32- Kadir Kulu v. Şah Kulu 33- ‘İvaz v. o 34- Niyaz brd. o 35- Mehdi Kulu nam 36- Mustafa v. o 37- Taştımur v. Cafer 38- Yunus brd. o 39- Hub v. Maksud 40- Seydi v. Koca 41- ‘Uryân Kulu v. o 42- Mercan v. İbrahim 43- Koçu brd. o 44- Maksud Ali v. Şah Ali 45- Borc Ali v. Pir Hub (Hasan)? 46- Sevindik v. o 47- Güvendik brd. o 48- Ferman nam 49- Şerif v. o 50- Emrecik brd. o 51- Üveys v. Şah Kulu 52- Ahmed v. Nur Dağan 53- Üveys Kulu v. Kasım Can 54- Şah Kulu v. o 55- Pir Kulu brd. o.

2- Karkın-ı ‘Ulyâ Köyü (KKA, TD 199: v. 60a.): 1- Sultan Kulu v. Piri 2- Nazar v. o 3- Mahmud brd. o 4- ‘İvaz nam 5- İskender nam 6- Tabduk v. Süleyman 7- Huda Verdi v. Kasım 8- Maksud v. o 9- Bayram v. İshak (imam) 10- Satılmış v. Kasım 11- Kara Baldır nam 12- Cabo nam 13- Meydân v. Bâyezid 14- Mehmed v. Eyne Bey 15- Satılmış v. Mahmud 16- Allah Kulu v. Mustafa 17- Sultan Kulu nam 18- Nazar brd. o 19- Ahmed Can v. Hûşî 20- Dost Ali brd. o 21- Piri v. Halil 22- Mürsel Kulu v. Pir Kulu 23- İmam Kulu brd. o.

3- Başı Açık Köyü (KKA, TD 199: v. 60b.): 1- Hasan v. Pir Veli 2- Ali v. veli 3- İlyas v. o 4- Nazar v. o 5- Haydar brd. o 6- Şah Kulu nam 7- Bali v. o 8- Veli brd. o 9- Ali nam 60b.

4- Yedigârcık Köyü Mz. Taş Kesen (KKA, TD 199: v. 60b-61a.): 1- Aydın v. Pir Kulu 2- İbrahim v. o Halil brd. o 4- Şah Verdi nam 5- Kılıç v. o 6- Şeref v. Pir Kulu

7- Veli brd. o 8- Çoban nam 9- Ali v. o 10- Haydar v. Pir Ahmed 11- Yar Ahmed v. o 12- Selman v. Mehmed 13- Yar Ali brd. o.

5- Sakallu Oğlu 6- Mz. Sakallu ile Mz. Delüklü Taş 5- Çiftçi 6- Selhük (Selçük) ve Karacı 61a. 7- Haç (Kaç) Viran 61b. 8- Gacel Başı 9- Mz. Kara Ağaç 10- Sâk (Çatak) Viran 11- Karaca Viran 12- Kıskaçlı Mz. Aktaş 13- Kulavuz 14- Kesegen (Keseket) 15- Eyub Bulağı 16- Kal'acık 17- Katır Deve Kopiran (Koparan) 18- Ağça Kaya 19- Kaba Sakal 20- Yenice 21- Çin (Çit) 22- Ak Kaya 23- Delü Mehmed Köşnü (Gevşeni) 24- Turna Çayırı 25- Şeker Abdâl 26- Çanlı 27- Kızıcık 28- Çerçiler Mz. Koz Kaya 29- Ağça Kaya 29- Çardaklı 30- Usta Ali Mz. Söğütlü Akpınar 31- Mihir Şefkat 32- Bâytâr Şefkat 33- Yılanlı nd. Hallâc Dokmakı 34- Gelirken 35- Mz. Şirlânkoç 36- Baba Zeynel.

3- Diyadin Sancağı

a- Diyadin Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 66b).

1- Toklucak Köyü (KKA, TD 199: v. 66a.): 1-Genc Arslan v. Mahmud 2- Beşaret v. Can Katdı? 3- Ali Can v. Şah Kulu 4- Allah Verdi v. o 5- Hânedân Kulu v. brd. o 6- Uğurlu v. Seydi Hasan 7- Hak Verdi v. o 8- Hasan Ali brd. o 9- Emirhan v. Şah Kulu 10- Davud v. o 11- Bedir v. Salâh 12- Ali v. o 13- Seydi Hasan v. Ağa 14- Ağa v. o 15- Huda Verdi brd. o 16- Bayram v. Seydi Hasan 17- Piro Verdi v. o 18- Dönmez v. Ni'met 19- Yakub v. Kutlu Bey 20- Sefer brd. o 21- Emir Han brd. o 22- Borç Ali v. Musa 23- Mustafa v. o 24- Pir Veli v. o 25- Uğurlu brd. o 26- Hassa Kulu brd. o 27- Kulu brd. o 28- Pir Verdi v. Mustafa 29- Kutlu Bey v. Şah Kulu 30- Ahmed v. o 31- Mehmed Brd. o 32- Yahya v. Şah Kulu 33- Dur Kaya v. o 34- 'Âşur v. Koç Ali 35- Koç Ali v. o 36- Niyaz v. Kara Han 37-Sefer v. Çırak 38- Ferahzâd brd. o 39- Mahmud v. Pür-Niyâz 40-Yusuf v. Kürd (Körpe)? 41- Velican brd. o 42- Timur Han v. Pür-Niyaz 43- Kulucan v. o 44- Niyâz brd. o 45- Veli brd. o 46- Velican brd. o. 47- Can (Han) Ahmed v. Pir Kara 48- Koca v. Pir Kara 49- İsmail v. Nur İsmail 50- Kaya brd. o. 51- Mirze Ali v. Gulâm Ali 52- Ferman v. o 53- Niyaz v. Koç Ali 54- Koç Ali v. o 55- Pir Kalem v. Pir Makam 56- Pir Sâ'ib (İ) o 57- Karaoğlan brd. o 58- Behrâm Kulu v. Pir Sefâm? 59- Köçek nam 60- Hânedân Kulu v. o 61- Dost Ali nam 62- Yusuf v. Ferahzâd 63- Nazar v. o 64- Emre 'Âşık nam 65- Emir Han v. Şerif 66- Oruç v. o 67- Emir Arslan brd. o 68- Velican v. Cankulu 69- Ulu Can (Han) brd. o 70- Cafer v. Derviş 71- Er Verdi brd. o 72- İbrahim v. Timur Han 73- Halil brd. o. 67a.

2- Çoban Köyü (KKA, TD 199: v. 67ab.): 1- Abdâl v. Balkur? 2- Niyaz Kulu v. o 3- Şah Verdi v. Kalender 4- Zülfikâr v. Alpavut 5- Alpavut v. o 6- Nevrûz v. Alpavut 7- Şeyh Murad v. o 8- Nazar v. Bekir 9- Tanrı Kulu v. Nazar 10- Has v. o 11- Ağa Can (Han) v. İvaz 12- Veli v. Nazar 13- Gâ'ib Kulu v. o 14- Arslan brd. o. 15- Mehmed v. Nefes 16- Pir Sâ'ib (I) v. Kanmaz 17- Kanmaz v. o 18- Dudu brd. o 19- Şah Hüseyin brd. o 20- Mehdi Kulu v. Eslemes 21- Mehmed v. Musa 22- Ahmed Kulu brd. o 23- Baht? Kulu brd. o 24- Pir Elvâd v. Tohtamış 25- Pir Mahmud brd. o 26- Alican v. Berk 27- Emir Han v. Kadir Kulu 28- Koçu v. o 29- Ali brd. o. 30- Mehdi Kulu v. Halık Verdi 31- İbrahim v. o 32- Sefer v. Halık Verdi 33- Genç Arslan v. o 34- Emir Arslan brd. o 35- Halık Verdi brd. o 36- Tanrı Vermiş v. Şah Verdi 37- Yakub v. o 38- Süleyman v. Şah Verdi 39- Çoban v. o 40- Sehrân v. Şah Verdi 41- Kaya Kulu v. o 42- Kaya Can (Han) br. o 43- Ahi v. Acı brd. o 44- Mısır v. Şah Verdi 45- Şah Hüseyin v. Şah Bende 46- Ramazan v. Hasan 47- Cafer v. o 48- Arslan brd. o 49- Hak Verdi v. Baba 50- Allah Verdi brd. o 51- Mehmed brd. o 52- Pir Kaya brd. o 53- Cömerd Kulu v. Baba 54- Satılmış v. Mehmed 55- Kara v. o 56- Sevindik v. Seydi Ahmed 57- Kaya v. Alican 58- Kulu brd. o 59- Emir Han v. İzzeddin 60- Kara v. o 61- Nazar brd. o 62- Tuti brd. o 63- Han Ali v. Ali 64- Dost Ali brd. o 65- Sultan Ali v. Zeynel 66- Ali brd. o 67- Mentеше brd. o. 68- Allah Kulu v. Kubad 69- Ali Gazi v. Haydar Kulu 70- İbrahim v. Pirihan 71- Taştımur v. o 72- Kurdî v. o 73- Merdî brd. o 74- Deniz brd. o 75- Kara brd. o 76- Hüseyin v. Sevindik 77- Sevindik v. o 78- Güvendik brd. o.

3- Demur Seyhan (Şeyhan) Köyü Mz. Ağça Viran ve Mağara Viran (KKA, TD 199, v. 68a.): 1- Yusuf v. Yakub 2- İmâd v. o 3- Allahverdi brd. o 4- Bali brd. o 5- Kubad v. Seydi Ahmed 6- Huda Verdi v. o 7- Şeker brd. o 8- Murad v. Mehmed 9- Mehmed v. o 10- Maksud v. Polad 11- Merd Ali v. o 12- Ahmed v. Maksud 13- Rüstem v. o 14- Mehmed v. Ahmed 15- Ali brd. o 16- Mahmud brd. o 17- Kulu v. o 18- Kaya nam 19- Mahmud v. Hasan 20- Ahmed v. Mehmed 21- Mehmed v. Hacı Korkmaz 22- Hasan brd. o 23- Ahmed v. Hacı Nebi 24- Kayıtmaz v. o 25- Huda Verdi v. o 26- Allah Verdi brd. o 27- Kulu v. Hüseyin 28- Kadir Kulu brd. o 29- Rüstem v. Mahmud.

4- Çoban Köyü Mz. Kurdluca Kilise (KKA, TD 199: v. 68b.): 1- Şah Kulu v. Ahmed 2- Üveys v. o 3- Kerim brd. o 4- Ali v. Mehmed 5- Osman v. o 6- Ulu Bey v. Devlethan 7- Pir Verdi v. o 8- Tahmas Kulu v. Han Ali 9- Şeyh Niyâz v. o 10- Koç Ahmed v. Abdullah 11- Kayıtmaz v. o 12- Can Geldi v. Mirza Ali 13- Hüseyin v. o 14- Mürşid Kulu v. Can Ali 15- Can Ali v. o 16- Pir Verdi v. o

6- Karacan Ali Köyü Mz. Çevlik Depe ve ‘Örf Bulak (KKA, TD 199: v. 68b.): 1- Mirzâ Ali v. Gulam Ali 2- Ferman v. o 3- Abdâl v. Şah Verdi 4- ‘Uryân brd. o 5- Kulu brd. o 6- Veli v. Mahmud 7- Enbiyâ 8- ‘Abdullah v. Mahmud.

7- Yal Kendi Köyü (KKA, TD 199: v. 69a.): 1- Yedigâr v. Nur Ali 2- Satılmış v. o 3- Bilmiş brd. o 4- Hak Nazar v. Dami? 5- Hak Verdi v. o 6- Dami v. o 7- Karaî v. Hüseyin Ali 8- Şeker brd. o 9- Kulu v. Mehmed 10- Hüseyin v. o 11- Allah Verdi v. Huda Verdi 12- Kaya Kulu v. o 13- Sulî (Sulu)? brd. o 14- Halık Verdi v. Huda Verdi 15- Genc Ali v. o 16- Şah Kulu v. Kalem 17- Şeyh Ahmed brd. o 18- Genc Ağa v. o 19- İmam Kulu v. Mehmed 20- Göğüs v. Huda Verdi 21- Kara Han v. Polad 22- Yakub Kulu v. Şah Hüseyin.

8- Mürsel Köyü ile Mz. Yellüce (KKA, TD 199: v. 69b.): 1- Allah Kulu v. Ahmed 2- Hüseyin v. o 3- İbrahim v. Yusuf Veli v. o 5- Allah Kulu brd. o 6- Ahmed brd. o 7- Suvar v. Kara 8- Veli v. o 9- Kaya v. Mehmed 10- Bahaeddin brd. o 11- Kasir v. Ahmed 12- Rüstem v. o.

9- Kara Hisar Köyü (KKA, TD 199: v. 69b-70a.): 1- Hızır v. Yar Gâ’ib 2- Hoş Haber v. Pir Nazar 3- Emince v. Pir Ali 4- Mehmed v. o 5- Murad Koç v. Can (Han) Ahmed 6- Ali Kulu brd. o 7- Dönmez v. Allah Verdi 8- Sefer v. Hayır Haber 9- Bayram Kulu brd. o 10- Hayır Haber v. o 11- Resul brd. o 12- Derviş v. Veli 13- Murad v. Koca 14- Yahşi brd. o 15- Zübeyir v. Ali 16- Şah Verdi v. o 17- Hak Verdi brd. o 18- Mehmed brd. o 19- Murad v. Asâyış? 20 Maksud v. o 21-Haydar v. Mehmed 22- Hut v. o 23- Sefer brd. o 24- Alican brd. o 25- Bayram Kulu v. Mehmed 26_ Taştımur v. Elvâd (Ayvaz) 27- Ayvaz v. o 28- Sultan Ali brd. o 29- Yaramış brd. o 30- Korkmaz v. Allah Verdi 31- Allah Kulu v. Bayram Bey 32- Allah Kulu v. Yusuf.

10- Zeynel Köyü (KKA, TD 199: v. 70a.): 1- Emir Han v. Elvâd? 2- Elvâd v. o 3- Mehmed v. Şah Veli 4- Alican v. o 5- Velican brd. o 6- Niyaz Kulu v. Şah Ali 7- Lale brd. o 8- Zeynel v. Şah Ali 9- Himmeth v. o 10-Nazar brd. o 11- Mehmed brd. o 12- Hassa Kulu v. Şah Ali 13- İmam Kulu v. o 14- Can Kara v. Şah Kulu 15- Koçu v. o 16- Çırak brd. o 17- Azad brd. o 18-Şirin brd. o 19- Bedir brd. o 20- Pir Budak v. Yusuf 21- Maksud v. o 22- Dost Ali v. Yusuf 23- Devlethan v. Maksud 24- ‘Uryân Kulu v. Ahmed 25- Mısır v. o 26- Nazar brd. o 27- Hak Verdi brd. o 28- Ulu Can v. Ali 29- Ali v. o 30- Dura Han v. Ali 31- Fazlı v. Yolukulu 32- Mürşid Kulu v. İbrahim 33- Gürd Ali v. o 34- Emir Ali brd. o 35- Yolukulu v. Mahmud 70a. 36- Han Kulu v. Nur Ali 37- Nur Ali v. o 38- İmam Kulu brd. o 39- Hüseyin brd. o 40- Hasan brd.

o 41- Kul Ali v. Nur Ali 42- Kulu v. o 43- Veli v. Nur Ali 44- Hak Verdi v. o 45- Yar Ali brd. o 46- Cabbâr Kulu v. Halil 47- Gûne v. o 48- Gâ'ib Kulu v. Muhib Kulu 49- Emirze Han v. o 50- Güher Ali v. Muhib Ali 51- Dede Can brd. o 52- Hüseyin Can v. Hasan Ali 53- Allah Kulu v. Abdurrahman 54- Kaya Kulu v. o 55- Han Kulu v. Abdurrahman 56- Alican brd. o 57- Can Kulu brd. o 58- Mehmed v. Emir Ahmed 59- Han Kulu v. Mahmud 60- Bedir v. Can Kara 61- Memi v. Balım 62- Hasan v. o 63- Zülfikâr v. o 64- Borc Ali v. Budak 65- Budak v. o 66- Şeker v. Hüseyin 67- Haydar Ali v. İbrahim 68- Kubad brd. o 69- Hüseyin v. Kasım 70- Hâce (Hoca) Kulu brd. o 71- Maksud Ali brd. o 72- Kubad v. Ahmed.

11- Mollâ Kara Mz. Ağça Viran 71a. 1- Seydi Mahmud v. Gülü Can 2- Şah Ali v. Murad 3- Mehmed v. Şeker 4 v. Şeker v. o 5-Yemiş? v. Şeker 6- Baba v. Şah Kulu 7- Teberrük v. o 8- Mürşid Kulu brd. o 9- Muhib Ali v. Kaya 10- Kasım v. o 11- Hasan brd. o 12- Kaya brd. o 13- Mehmed v. Aydoğmuş 14- Zimmet? Kulu brd. o 15- Memi (Kııcı) v. o 16- Hüseyin v. Sevindik 17- İsrail v. Mikail 18- Köçek v. Hüseyin 19- Veli v. Ali 20- Hüb Ali v. Abdulhay 21- Mehmed Beyrûnî 22- Hüseyin v. o 23- Seydi brd. o 24- Hüseyin Kulu nam 25-Veli brd. o 26- Hüseyin Ali brd. o 27- Maksud Ali brd. o.

12- Karaca Viran Köyü Mz. Sofra (KKA, TD 199: v. 71a.): 1- Veli v. Altun 2- Ali v. o 3- Can Veli brd. o 4- Şah Kulu brd. o 5- Beşaret v. Hüseyin Kulu 6- Çalap Verdi 7- Halil brd. o 8- Mehmed brd. o 9- Kadir Kulu v. Hüseyin Kulu 10- Şah Ali v. o 11- Ali v. Pir Veli 12- Hari (Çeri) brd. o 13-Derviş v. o.

13- Ulu Kend Köyü (KKA, TD 199: v. 71b.): 1- İbrahim v. Mikail 2- Hüseyin brd. o 3- Ferruüşâd v. Şefkat 4- Allah Verdi v. Yusuf 5- Murad v. o 6- Devlethan v. Mehmed 7- Bîçâre v. Mehmed 8- Allah Kulu v. o 9- Ali brd. o 10- Pir Ali v. Hüseyin 11- İmam Verdi v. o 12- Şah Verdi v. Hasan 13- Allah Verdi brd. o 14- Mehmed v. Mahmud 15- Hasan v. Elvancık 16-Hace v. o 17- Hak Verdi brd. o 18- İmam Kulu v. İmtiyâz? 19- Şah Kulu v. Şeker 20- Alican v. o 21- Ayhan brd. o 22- Ali Yar v. Şeyh Murad 23- Kaya Kulu v. Şeyh Murad 24-Kalender v. o 25- Kubad brd. o 26- Nazar brd. o 27- Hüseyin Kulu v. Beşaret 28- Kara Koç v. o 29- Budak v. Kaya Kulu 30- Nazar brd. o 31- Ulu Can brd. o 32- Kaya Kulu v. Velican 33- Can Kulu v. o 34- Mehmed v. Şeyh Murad 35- Şah Ali v. o 36- Baba Kulu brd. o 37- Ulu Can v. Kubad 38- Şeyhî v. o 39- Bâyrâk? v. Ahmed 40- Te'addi v. o 41- Hüseyin nam 42- Halil brd. o 43- Emirze brd. o.

14- Murad Oğlu 15- Seyran Depesi 16- Göllü 17- Davud Oğlu 18- Cana Kız 19- Mz. Çakmaklı 19- Kal'acık 20- Mz. Çukur Viran 21- Mz. Besler Viranı Mz. Cana Kız Ağılı 22- Mezra'a 23- Ahtamâr Mz. Kuş Kayası 24- Kara Bazar 25- Tarancı Mz. Kızılca Kal'a ve Sinecik 26- Haç Viran Mz. (okunamayacak kadar silik) 27- Direkli 28- Bayat Mz. Ağça Kal'a 29- Çit 30- Kum Savuran Mz. Ferruhullah? 31-Ağça Viran Mz. Göl Ağıl 32- Davudcuk Mz. Kara Bulak ve Kamışlı Göl 33- Ak Bazar 34- Bilikân Mz. Şah Kulu Viranı nd. Viran-ı Bilikân 35- Şu'ayb Viranı 36- Kâcır Viranı Mz. Ak Bulak 37- Kazlık 39- Dibekli ile Mz. Dölik? ve Sâ'at Olan 40- Dulik? Mz. Sâ'at Olan 41- Molla Mustafa 42- Mz. Çakmak 43- Kurd Oğlu 44- Haramilü Mz. Viran Kilise ve Ağça Bulak 45- Göllü Mz. Bend Başı ve Yazılı Taş Gevşeni (Köştü)? 46- Selcük (Sincük) 47- Atı) Su? 48- Bazargân Çayı 49- Mz. Kara Kal'a ve Kara Dölik? 50- Kızıl Mehmed Viranı 51- Mirze Can 52- Mz. Pir Köprü? ve Mz. Delük Bend 53- Kara Viran 54- Kara Viran 55- Maya Mz. Meşhed ve Mağara ve Çevgen (Çölmek) Depesi 56- Gödek 57- Kızıl Ağıl 58- Gönancı (Gönenci) 58- Kul Ali Viranı 59- Diyâdin 60- Ağça Ağıl 61- Aşşar Mz. Karaca Kal'a 62- Kızıl Viran 63- Demürçi Viranı 64- Göllü 65- Hacılı Mz. Sığınak? Ve Kayalı Bulak ve Ak Bulak 66- Kızıl Viran 67- Dön (Döven) Baba Mz. Elmalu Bulak 68- Kara Sultan 69- Ak Bulak (Yaylakha-yı Aladağ (Aladağ Yaylaları) Yavşanlık, Ayulu Dere, Şir Gül? Uyum Subarkun, Sorkun, Bayındırlu, Kelek Dere Başı, Kalaba Ziyaret (KKA, TD 199, v. 76a.).

4- Ovacık Sancağı (KKA, TD 199: v. 77b)

a- Ovacık Nahiyesi (KKA. TD 199: v. 78b.)

1- **Rahman Köyü** (KKA, TD 199: v. 78b): 1- Hak Verdi v. Maksud 2- Mahmud v. o 3-Ahmed brd. o 4- Mehmed brd. o 5- Ali v. Şah Verdi 6-Resul v. o 7- Ebu'l-Kasım brd. o 8- Nebi v. Cabbâr Verdi 9- Yusuf v. Velican 10- İbrahim brd. o 11- Osman v. o 12- Murad v. Nurullah 13- İbrahim v. o 14- Devlet v. Sevindik 15- Güvendik v. Çalap Verdi 16- İshak brd. o 17- Seyfeddin v. Sunullah 18- Yahya v. Çelebi 19-Yusuf brd. o 20- Yakub brd. o 21- Tabduk v. Evliya 22- Seydi Mehmed v. o 23- Emin Mehmed v. Nimet 24- İbrahim brd. o 25- İsmail brd. o 26- Mustafa brd. o 27- Ali brd. o 28- Ümid Ali v. Emir Han 29- Teberrük v. o 30- Maksud brd. o 31- Kayseri? v. Kulu 32- Mehmed v. o 33- Yusuf brd. o 34-Muhibullah v. Maksud 35- Yusuf v. o 36- İbrahim brd. o 37- Huda Verdi v. Pir Veli 38- Nimet v. Pir Veli 39- Allah Verdi v. Pir Veli 40- Sefer v. Pir Veli

2- Kâke Köyü Mz. Ağça Kaya (KKA, TD 199: v.79a): 1- Bey Ali v. Abdülhamid 2- İsmail v. o 3- İbrahim brd. o 4- Mirza Han v. Abdülhamid 5- Dost Ali v. Maksud 6- Adil Han v. Abdullah 7- Mustafa v. Tarhan 8- İnâyeddin brd. o 9- Uğurlu v. Abdullah 10- Polad v. o 11- Ahmed brd. 12- Yâr Ali v. Hüseyin 13- Hüseyin v. Nur Ali 14- İsmail brd. o 15- Can Ali v. Hüseyin 16- Ahmed v. o 17- İbrahim v. Türemiş 18- Ali v. Pir Budak 19- Ulaş v. Sultan Ahmed 20- Mehmed v. Kadir Kulu 21- Nebi v. o 22- Abdullah brd. o 23- Kadir Kulu v. Allah Kulu 24- Allah Kulu v. o 25- Ali Kulu v. Pir Mehmed 26- Ağa Beyi v. Budak 27- Yusuf v. o 28- Yakub brd. o 29- Eyne Bey v. Pir Veli 30- Ahmed v. o 31- Mürşid Kulu v. Abdülcelil 32- Uryan Kulu v. Abdülcelil 33- Mehdi Kulu v. o 34- Şahin v. Şah Kulu 35- Gül Ebvâd brd. o

3- Zaviye Köyü (KKA, TD 199: v. 79ab.): 1- Hasan Can v. Hüseyin Ali 2- Ulaş v. o 3- Veli v. Halil 4- Ahmed v. Fazlı 5- İvaz v. o 6- Sultan Ali v. Gazi 7- Alican v. Seydi Ahmed 8- Hasan v. o 9- Yusuf brd. o 10- Mehdi Kulu 11- Budak v. o 12- Kulu v. Pirican 13- Musa v. Mehmed 14- Mehmed v. o 15- İsmail v. Nur Ali 16- Üveys v. o 17- Nur Ali v. o 18- Bâyreğ brd. o. 19- Maksud Ali brd. o. 20- Bey Ali v. o 21- Melek Can (Han) v. Han Ahmed 22- Ağacık brd. o 23- Davud v. Pir Veli 24- Lale v. Kayacı 25- Maksud v. o

4- Tat Hüseyin Köyü (KKA, TD 199: v. 79b-80a.): 1- Kadir Kulu 2- Kulu v. o 3- Dost Ali brd. o. 4- Atallah v. Metin Han 5- Mehmed v. o 6- İsmail v. Cebrail 7- Aşur brd. o 8- Nuri v. Emin 9- Ali v. Emir 10- Mehmed v. o 11- Bilmiş v. Haruk (Çaruk) 12- Mehdi Kulu v. o 13- Seydi Ali v. Mehmed Ali 14- Yiğit brd. o 15- Pir Veli brd. o 16- Osman v. Şah Verdi 17- Niyaz Kulu brd. o 18- Han Ahmed v. Emir 19- Dostı v. o 20- Hüseyin v. o 21- Cevrî brd. o 22- Karaca v. Beşaret 23- Pir Mehmed v. o 24- Kızıtanır Kulu brd. o. 25- Ulu Bey v. Şah Verdi 26- Ayn Ali 27- Murad Han v. Şah Kulu 28- Kasım v. Nur Ali 29- Pir Aziz brd. o 30- Mehmed brd. o 31- Kayacan v. brd. o 32- Şah Kulu v. Şeyhi 33- Hüseyin v. o 34- Emirze v. Şeyhi 35- Uryan Kulu v. Hacı Ali 36- Bali v. o 37- Şah Ali brd. o 38- İvaz brd. o 39- Satılmış v. Melik Şeyhi 40- Buğra Ali brd. o 41- İmam Kulu v. Veled 42- Hak Verdi v. o 43- Zahmet (Zimmet)? Kulu brd.. o. 44- Mahmud v. Şah Kulu 45- Bedir v. İmrâc.

5- Bey Kendi Köyü (KKA, TD 199: v. 80ab-81a.): 1- Can Emir v. Emir Can (Han) 2- Pir Gâ'ib v. Emirhan 3- Mehmed v. o 4- Devletyar v. Emirhan 5- İmam Kulu v. o 6- Maksud Ali v. Ahmed 7- Kadim Ali v. Mehmed 8- Mehmed v. Danalu 9- Durmuş v. o 10- Gilman? Kulu brd. o. 11- Seydi brd. o 12- Mehmed Can v. Ali 13- Dede v. Pervane 14- Mehdi Kulu v. o 15- Hacı v. Pervane 16- Pir Kulu v. Sam Ali

17- Derviş v. Satılmış 18- Hüseyin Ali v. o 19- Emir Kulu v. Hasan 20- Veli v. 'İmâd 21- Kulu v. o 22- Mehmed v. Üveys 23- Satılmış v. o 24- Kasım v. Üveys 25- Tanrı Kulu v. o 26- Kılmış v. o 27- Tahmas Kulu v. Halık Verdi 28- Budak v. o 29- Mir Ali v. Zeynel 30- Şeyh Ali v. o 31- Pir Sultan v. Mahmud 32- Şah Kulu v. o 33- Şah Verdi brd. o 34- Alican v. Elvâd 35- Hacı v. o 36- Dündar v. o 37- Şaban brd. o 38- Şükür v. Nimet 39- Nazar Kulu v. o 40- Ferid (Mezid) Kulu v. o 41- Şah Verdi brd. o 42- Borç Ali v. Zakir 43- Ebu'l-Kasım v. o 44- Halil brd. o 45- Pir Mezid brd. o 46- Pir Veli brd. o 47- Hayır brd. o 48- Mahmud v. Şeyhi 49- Çelik brd. o 50- Mehmed brd. o 51- Cabbâr Verdi v. Hasan 52- Hasan brd. 53- Hüseyin brd. o 54- Emrecan v. Hasan 55- Dem Kulu v. Şahcemâl? 56- Nur Kulu v. o 57- Hasan brd. o 58- Emir Han v. Mâmo brd. o 59- Kulu brd. o 60- Na'at Ali brd. o 61- 'İvaz v. Cabbâr Verdi 62- Dede brd. o 63- Can Kulu v. Budak 64- Budak v. o 65- Nefes brd. o 66- Murad brd. o 67- Lumer? Han v. Urur (Uruz) 68- Şah Verdi brd. o 69- Hak Verdi v. Beglü 70- Pir Kulu v. Nefes 71- Kaya v. Abdî 72- Kaya Han v. Huda Verdi 73- Zimmet Kulu v. Halık Verdi 74- Pir Ebvâd v. Ebvâd 75- 'İvaz v. Ali Köse 76- Mehmed brd. o 77- Mahmud brd. o 78- Çelik brd. o 79- Ali Dolma Hisarı 80-Emin v. o 81- Ali v. Genc Ali 82- Satılmış v. Budak 83- Budak v. o 84- Koçu v. Mehmed Kulu 85- Nebi v. o 86- Hak Verdi brd. o.

6- Uzun Oba Köyü (KKA, TD 199: v. 81a.): 1- Uryan Kulu v. Kaya 2- Kaya v. o 3- Sultan Ali v. Allah Verdi 4- Şah Veli v. o 5- Ali v. Kulu 6- Veli v. o 7- Cebrail v. Salih 8- Salih v. o 9- Hüseyin Ali v. Allah Verdi 10- Haydar v. o 11- Salih v. Kaya 12- Kaya v. o.

7- Nefs-ı Ovacık 8- Mz. Paldırganlık 9- Mz. Kilise ve Kubad 10- Beduylu? 11- Yenice 12- Dibeklü-i 'Ulyâ Mz. Arık Aşan 13- Dibeklü-i Sufîâ 14- Kızıl Bulak Mz. Ak Bulak ve Karaca Kal'a 15- Hacı Hasan 16- Kendvâs? 17- Kızıl Taş 18- Kırtık Bestam 19- Ağça Viran 20- Fatma Dağan Doğan) 21- Çukur Kend 22- Kara Bulak 23- Ak Bulak 24- Abdâl Kayası 25- Karacı (Karaçi) nâm-ı diğer Göz Çıkaran.

5- Bayezid Kal'ası Sancağı (KKA, TD 199: v. 87b)

a- Bayezid Kal'ası Kazası (KKA, TD 199: v. 89b.)

1- Ribat nd. Bayezid Kal'sı Mz. Kara Kend (KKA, TD 199, v. 89b.): 1- Piri v. Ardullah 2- Emir Hacı v. Bağbançı 3- Huda Verdi v. Yezdan-bahş 4- Gündoğmuş v. Yaramış 5- Şah Verdi v. Nevruz?.

2- Sürbahân-ı ‘Ulyâ Mz. Avag (KKA, TD 199: v. 90b-91b):1- Seydi Han v. Ayhan? 2- Bârî v. Pır Kulu 3- Veli brd.. o 4- Mürsel Kulu brd. o 5- Cafer Kulu v. Can Ali 6- Mır Pır Ali brd. O 7- Han Ali brd. o 8- Maksud v. Nihânî? 9- Nihânî v. o 10- Bahâr brd. o 11-Şeyh Mehmed v. Maksud 12- Ruhullah v. Beytullah 13- Tuhaf v. Can Kulu 14-Can Kulu v. o 15- ‘Uryân brd. o 16- Ali brd. o 17- Ferman Kulu v. Allah Verdi 18- Ali v. o 19- Sefer v. Allah Verdi 20- ‘Ayn Ali v. Bürhân Ali 21- Pır Veli v. o 22- Ağa Salı brd. o 23- Ağa Bali brd. o 24- Sahîb v. Ulaş 25- Sofu 26- Nefes brd. o 27- Hüseyin v. Pır Veli 28- Nazar v. o 29- Gülab v. d v. o 30- Ali v. Nazar 31- Bayram v. ‘İmâd 32- Mehmed v. Ali Kulu 33- Seydi Mehmed v. Sultan 34- Gonca Ali v. o 35- Üveys v. Kulu 36- Bahâr v. o 37- Cafer v. Abdülkerim 38- Vefâdâr brd. o 39- Gevher brd. o 40- Mır Mahmud brd. o 41- ‘Anân brd. o 42- Sefer v. Cafer 43- Muzaffer brd. o 44- Abdulgaffar v. Bayram 45- Genc Ali v. Şah Ali 46- Gonca Ali brd. o 47- Şah Ali v. Genc Ali 48- Dosti v. Mihman Ali 49- Niyaz Kulu v. Genc Ali 50- Ma’sûm Ali v. Hasan Ali 51- Sultan Kulu brd. o 52- Tanrı Kulu brd. o 53- Hacı Ahmed v. Masum Ali 54- Koç Ali v. Nur Ali 55- Şeyh Ali brd. o 56- Şeyh Veli brd. o 57- Seydi Ali brd. o 58- Emir Veli brd. o 59- Murad v. Koç Ali 60- Nur Ali v. Şeyh Ali 61- Derviş Han brd. o 62- Han Ahmed v. Seydi v. Ahmed 63- Mihman Kulu v. o 64- Ahmed brd. o 65-Seydi Ahmed brd. o. 66- Allah Kulu v. Emir Hasan 67- Ömer v. o 68- Osman brd. o 69- Ahmed v. Şeker Ali 70- Han Ahmed v. Seydi Ahmed 71- Dem Kulu v. o 72- Seydi Ahmed v. o 73- Mehmed v. Vakkas 74- Vakkas brd. o 75- Halık Verdi v. Ağa Han 76- Bayram Ali brd. o 77- Murad Ali brd. o 78- Mahmud Ali v. Maksud Ali 79- Emir Kulu v. Allah Kulu 80- Bayram v. Huda Verdi 81- Han Kulu brd. o 82- Yakub v. Bayram 83- Mehmed v. Nuri 84- Niyaz Kulu v. Mâlihan? 85- ‘Âşur brd. o 86- Veli brd. o 87- Hacı Ali v. Bürhân Ali 88- Bürhan Ali v. o 89- Alican brd. o 90- Ferman Ali v. Şemseddin 91- Emir Han v. Hacı Ali 92- Gül Ahmed v. Sâ’ib 93-Mehmed Ali v. Bürhân Ali 94- Hatem Ali v. o 95- Mustafa v. o 96- Didâr v. Balu 97- Hasan Ali v. Ayyad Ali 98- Bircan v. Şeyh Hasan 99- Şemseddin v. o 100- Emir Ali v. Ramazan 101- Ramazan v. o 102- Han Ali v. Halil 103- Mihman Ali brd. o 104- Nur Ali brd. o 105- Koç Ahmed v. Şeyh Ahmed 106- Gündüz v. o 107- Yakub v. Muhib Ali 108- Arslan v. Budak 109- Kasım v. İsmail 110- Kara v. Pır Veli 111- Şeker v. Alican 112- Pır Sübhan v. Mır Sübhân 113-Şah Veli v. o 114- Ali Dost brd. o 115- Şah Verdi brd. o 116- ‘Uryân Kulu v. Devlet Ali 117- Bayram Kulu v. o 118- Zeynel v. o 119- Esedullah v. Efendi 120- Şerif v. o 121- Kılıç v. Şeker Ali 122- Mır Mahmud v. Efendi 123- Borc Ali v. o 124- Şefkat v. ‘İnayet 125- Hüseyin v. Pır Veli 126- Mahmud v. İnayet 127- İtib’ar brd. o 128- Nazar v. Balu 129- Şeker v. o 130- Ali Can brd. o

3- Melikşe Köyü Mz. Musibet Şeli (KKA, TD 199: v. 92a.): 1- Velican v. Pirican 2- Mehmed v. o 3- Sultan Ali v. Ağa Han 4- Satılmış v. o 5- Veli v. Nebi 6- Nebi v. o

4- İnce Su Köyü Mz. Zaviye (KKA, TD 199: v. 92ab.): 1-Yolkulu v. Ahmed 2- Lale (Lalşe) v. o 3- Kayıtmaz v. o 4- Mahmud v. o 5- Ağa v. Ahmed 6- Hızır v. o 7- Ayvad v. Ahmed 8- Tuğlu Han v. o 9- Cafer brd. o 10- Emirze v. Ahmed 11- Şah Kulu v. o 12- Cûdi brd. o 13- Bayezid (Kürd) 14- Bayât v. o.

5- Velihan Köyü Mz. Dibeklü ve İnlüce (KKA, TD 199: v. 92b.): 1- İmam Verdi v. Pir Koç 2- Sahib Kulu brd. o 3- Danâ Kulu v. 'İmâd 4- Şah Kulu v. o 5- Satılmış v. o 6- 'Âşur brd. o 7- Mehmed brd. o 8- Ağa Can v. Karagöz 9- Ata Han brd. o 10- Bayram v. Beşaret 11- 'İvaz v. o 12- Ahmed brd. o 13- Mehdi Kulu v. Pir Veli 14- İbrahim Çerçi 15- 'İvaz v. Mehmed.

6- Baş Kend Köyü (KKA, TD 199: v. 93a.): 1- Timur Han v. Hızır 2- Baba v. o 3- Dem Kulu brd. o 4- Bayram Bey v. Hızır 5- Gül Eymir 92b. 6- Eymir Bey brd. o 7- Yar Ahmed v. Cebrail 8- Seydi Ahmed v. o 9- Sefer v. Mehmed 10- İbrahim brd. o 11- Nazar brd. o 12- Ali v. Koçi 13- Kutlu Bey brd. o 14- Nazar v. Ağacan 15- Devletgeldi brd. o 16- Ali v. o 17- Emirze Ali brd. o 18- Hak Verdi v. o 19- Ahmed v. o 20- Hüseyin brd. o 21- Hasan v. Hak Verdi 22- Borç Ali nam 23- Mâhir Bey v. Sevindik 24- Allah Verdi v. Koçu 25- Hüseyin v. Kürd 26- Tahir nam 27- Seydi Kürd nam 29- Ali v. Yusuf 30- Köse nam 31- Ağa v. İsfendiyar 32- İbrahim v. Koca 33- Şeyh v. o 34- Pervane brd. Ali 35- Ahmed nam.

7- Orta Viran Köyü (KKA, TD 199: v. 93a.): 1- Hasan-Maksud 2- Ayvad nam 3- Mihir v. o 4- Uğurlu nam 5- Hüseyin v. Hasan 6- Kulu v. Veli 7- Veli v. o.

8- Betrus? Köyü (KKA, TD 199: v. 93b.): 1- Aslıhan v. Şeker 2- 'İvaz brd. o 3- Hüseyin brd. o 4- Mehmed v. Borç Ali 5- İsmail brd. o 6- Alican v. Cafer Ali 7- Mısır Han brd. o 8- Kasım v. Kubad 9- Emirze Ali v. Mehmed 10- Satılmış v. o 11- Er Yürümüş brd. o 12- Bilmiş brd. o 13- Durmuş v. Muhyi 14- Alican brd. o. 15- Velican v. Huda Verdi 16- Huda Verdi v. o.

9- Hârik Köyü (KKA, TD 199: v. 94a.): 1- Mahsun v. Ali 2- Allah Verdi brd. o 3- Huda Verdi v. o 4- Ferruhi? v. Veli 5- Melik Ahmed v. Emir 93b. 6- Hayır Haber v. Ali Yar 7- Can Ağa v. o 8- Resul v. Pir Ahmed İmam 9- Tohtamış v. o 10- Pir Ahmed v. o 11- Mahmud brd. o.

10- Göğüt Köyü Mz. Kıran Kaya (KKA, TD 199: v. 94a.): 1- Dede v. İbâd 2- Hacı v. o 3- Şah Verdi v. Ahmed 4- Ahmed v. o 5- Derviş v. Cihanşa 6- İvaz v. o 7- Emirze Ali 8- Hak Verdi v. Ahmed 9- İvaz v. Veli 10- Kubad brd. o 11- Kara Han v. Mahmud.

11- Gökçe Bulak Mz. Kalane? Ağıl (KKA, TD 199: v. 9a.): 1- İbrahim v. Üveys 2- Hüdaverdi v. o 3- Ali v. Emir Han 4- Ümîd Can nam 5- Ayvad v. o 6- Zimmet Kulu v. Uryan Kulu 7- Hak Verdi v. o 8- Yakub v. Hasan 9- Yar Ahmed v. Hacı (imam) 10- Mürşid Kulu v. o 11- Kulu v. Şemseddin.

12- Kubadcek? Köyü (KKA, TD 199: v. 94b.): 1- Yar Ahmed v. Allah Kulu 2- Hâce (Hoca) Kulu v. o 3- Mahmud v. Kaya 4- Davut v. o 5- Sultan Ahmed v. Kaya 6- Kubad v. Polad 7- Mustafa v. o 8- Şah Verdi brd. o 9- Bayram v. Pir Veli 10- İmam Verdi v. o 11- Gâ'ib Kulu v. Kaya 12- Hacı v. Elvend 94b.

13- Sinân? Dere Köyü Mz. Ali Beylü ve Rum Beyi (KKA, TD 199: v. 95a.) 1- İmam Kulu v. Karaca 2- Seydi Kulu v. O 3- Niyaz Kulu brd. o 4- Seydi Ali brd. o 5- Veli brd. o 6- Bayram Kulu v. Karaca 7- Yolukulu brd. o 8- Uryân Kulu brd. o 9- Şeyhî v. Seydi 10- İlyas v. Yolukulu 11- Tanrıveren v. Ulu Ali 12- Halî brd. o 13- Kantâr v. Şah Ali 14- Cömerd Kulu v. Şah Ali 15- Gâ'ib Kulu v. Hasan Kulu 16- Ramazan v. o 17- Veli v. Niyaz 18- Ali v. o 19- Yakub v. Pir Kulu 20- Hüseyin v. o 21- Esed v. Şeyhî Can 22- Mürsel v. o 23- Maksud brd. o 24- Hüseyin v. Niyaz.

14- Arzâb Köyü (KKA, TD 199: v. 95ab.): (61 nefer gebranı var. Köy tamamen gayrimüslimdi.)

15- Çölem v. Çevlim Köyü (KKA, TD 199: v. 96a-97b.): 1- Cuma v. İbrahim 2- Muhib v. o 3- Ebu'l-Kasım v. o 4- İbrahim brd. o 5- Kâmî v. Mehmed 6- Şeyh Ahmed v. o 7- Mehmed v. o 8- Mahmud Ali v. Şeyh Ahmed 9- Halil brd. o 10- Mehmed v. Mahmud v. Ali 11- Hamza v. Fethullah 12- Ali brd. o 13- Uryân v. Hamza 14- Sevindik nam 15- Pir Ali v. o 16- Pir Mehmed v. Kasım 17- Şah Verdi v. o 18- Mâho? Brd. o 19- Kulucan v. Pir Mehmed 20- Budak brd. o 21- Yaramış v. Kulucan 22- Tabduk v. Timur 23- Han Ahmed brd. o 24- Ala'addin v. Tabduk 25- Mehmed v. Bereci? 26- İsmail v. o 27- Ali Kulu brd. o 28- Gülbey v. Şeyh Ahmed 29- Pir Murad v. Süleyman 30- Seydi Ahmed v. Sultan Ahmed 31- Süleyman v. o 32- Ağyâr brd. o

16- Şeyhlü Köyü Mz. Eski Şeyhlü ve Derviş Kasım ve Kuru Dere (Nüfussuz) (KKA, TD 199: v. 96b.): 1- Baba Kulu v. Bayram 2- Can Kulu v. Salahaddin 3- Sû'ât

v. o 4- Pir Mahmud v. Piri 5- Maksud v. o 6- Ali brd. o 7- Cafer v. Ayvad 8- Mehmed Can v. Beşaret 9- Ümid Can v. o 10- İslam v. Ayvad 11- Şah Verdi brd. o 12- Kadir Kulu v. Allah Kulu 13- Pir Kulu v. o 14- Mestân v. Bestâm 15- Tahmas Kulu v. Pir Gâ'ib 16- Rıza Kulu v. o 17- Ali Kulu v. Pir Gâ'ib 18- Mansur brd. o 19- Pir Mehmed v. Hüseyin 20- Hüseyin v. o 21- Nazar v. Uryan Kulu 22- Can Ali v. Esed Ali 23- Haydar Ali v. o 24- Hacı Ali v. Tac Ahmed 25- Mahmud v. o 26- Tac Ahmed brd. o 27- Mervan Ali v. Emir Ali 28- Mehmed v. Bestam 29- Rüstem v. o 30- Şah Verdi Koca 31- İbrahim v. Cibril 32- Maksud v. o 33- Emirze Ali v. Cibril 34- Mahmud v. o.

17- Kapucuk 19- Yenice 20- Güneyik (Göynük) 21- Mz. Karaca Viran 22- Mz. Karaca Kal'a 23- Bay Deniz 24- Dibeklü Viranı 25- Tütek 26- Mz. Avâg 27- Güvelti? 28- Karaca Viran 29- Maşâr 30- İshaklu nd. Urutlu (Örenlü) 31- Mz. Kızıl Viran ve Ak Bulak Kara Çay 32- Çağırğan 33- Kara Bulak 34- Gül Nebi Can 35- Kılıç-ı Kara Bıyık 36- Küçük Bulak 37- Sofu 38- Düşem 39- Molla Seyfeddin 40- Çoban Hisarı 41- Tura Depe 42- Kalaycı Hâlık 43- Gevtüzde (Gütüzda)? 44- Ahurcuk 45- Geverlük? 46- Hazırın Mz. Carud 47- Kızılca Göl 48- Karga Konmaz 49- Kazlu Göl 50- Saruca 51- Hubyâr? Viranı 52- Mz. Kara Haç 53- Naziklü 54- Beş Gül 55- Karaca Viran 56- Gök Depe 57- Çad Kıran 58- Kadılı (Kadı) Kışlağı 59- Kabar (Kana) Mz. Kelebek? 60- Mz. Oğultan Oğlu 61- Kurcud (Kozcuk) 62- Yılanluca 63- Südük? 64- Taşluca 65- Celal Bey 66- Taş Arkı 67- Kızıl Depe 68- Mecid Ali İni 69- Gül Depe 70- İmam Kulu Kışlağı 71- Kabak Depe 72- Yarım Kaya 74- Göl Başı 75- Cebes Kend 76- Kuyruk Kapan Mz. Çiğerşin 77- Muhsin 78- Mz. Ali Bey Mağarası 79- İn.

b- Aruç Nahiyesi (KKA, TD 199: v. 103a.)

1- Kıskaçlı Köyü (KKA, TD 199: v. 103a.): 1- Ali v. Pir Ali 2- Nazar v. o 3- Mirza Ali v. Pir Ali 4- Pir Mehmed v. Emir Ahmed 5- Şeyh Mehmed brd. o 6- Ahmed brd. o 7- Koç Ahmed brd. o 8- Emir Verdi v. Sultan Ahmed 9- Nefes Kulu brd. o 10- Ali brd. o 11- Ağa v. Erzânî? 12- Hüseyin Budak 13- Mustafa v. İsmail 14- Didâr Kulu brd. o 15- Mürşid Kulu v. Mehmed 16- Kadir Verdi v. o 17- Kemal v. Hacı Ağa Han 18- Yakub brd. o 19- Şah Kulu v. Mehmed.

2- Aruç Köyü (KKA, TD 199: v. 103a.): Mz. Asılmış ve Ağıl 1- Mehmed v. Ahmed 2- Ayyâdşe? v. o 3- Ahmed brd. o 4- Dur Ali v. Pir Kara 5- Pir Veli v. o 6- Pir Ali brd. o 7- Han Ali v. Hamza 8- Han Kulu v. o 9- Şah Kulu v. Hamza 10- Pir Kulu brd. o 11- Mehmed v. Süleyman 12- Süleyman v. o.

3- Gürün Köyü (KKA, TD 199: v. 103b.): 1- Halık Verdi v. Mehdi Kulu 2- Hüseyin Kulu brd. o 3- Cabbâr Verdi v. Halık Verdi 4- Halık Verdi v. o 5- Şah Verdi v. Mustafa 6- Nazar v. o 7- Han Kulu brd. o 8- Himmet brd. o 9- İlyas v. Mahmud 10- Himmet v. o 11- Mîrzâ Ali v. Veli 12- Seyfeddin v. o 13- Yakub v. Halvet 14- İbrahim v. o 15- Mahmud v. Hasan 16- Memi? v. o.

4- Gökçe Koç Ahmed Köyü (KKA, TD 199: v. 103b-104a.) 1- Ali v. Mahmud 2- Sultan v. o 3- Ayvad Ali brd. o 4- Mahmud v. o 5- Ahmed brd. o 6- Maksud (Kürd) 7- Hûzû nam 8- Mahmud v. Pir Veli 9- Maksud v. Huda Verdi 10- İsmail brd. o 11- Devlethan nam 12- Mehmed v. Hasan 13- İmam Verdi v. İsrail 14- Hüseyin v. Pir Veli 15- Şeyhî Han v. İsmail 16- Ali v. Allah Verdi 17- Pir Sultan brd. o 18- Koç Ahmed v. Mehmed 19- Mehmed v. Dedesi 20- Muhib v. Ali 21- İsmail nam 22- Yakub v. o 23- Gülâbî (KKA, TD 199: v. 104a.).

Göllüce Mz. Ağça Viran ve Yalnız Ağaç 6- Mz. Çasurlu 7- Gölte v. Göltev 8- Ağça Gerân 9-Kal'a Geçen Mz. Çuçek ve Kik Ağıl? 10- Musîn Mz. Eski Musîn 11- Hacı Bereket Mz. Dalcılı der nezd-ı Ağıl 12- Kara Bulak Mz. Tekyecik 13- Kürdem (Gördem) 14- Ağça İshak 15- Mescidlü 16- Eski Cebeli ve Yeni Cebeli 17- Mz. Kal'acak 18- Gökçe Durmuş 19- Mz. Ağça Mescid ve İnlü? ve Uznuk 20- Kanber Bulağı 21- Gebend 22- Viran Toprak 23- Ağaç Eri 24- Hacı Nadir? 25- Ahta? Hane 26- Mehmed Tîrâz 27- Uzun Süleyman Kendi 28- Ağa Can Şeyh 29- Ağça Viran 30- Kara Göç 31- Kâtın Viranı nd. Çatı Viranı 32- Kara Şeyh 33- Halâç Arkı 34- Câbik Viranı 35- Abdul Viranı 36- Der Ayaz? Mz. Dibekli 37- Üç Depe 38- Hâce Mut 39- Kethüdalü Kışlağı 40- Cebe Der Kışlağı 41- Haç Viran 42- Demurcu Kışlağı 43- Kebece 44- Kızıl Ziyaret 45- Kanluca 46- Abdâl Mehmed 47- Gönüllü Viran 48- Şeyh Hasan Kışlağı.

Sonuç

Bu makale bugünkü Ağrı ilinin bulunduğu coğrafyada yer alan Eleşkirt, Şelve, Diyadin ve Bayezid Kalesi sancaklarına ait tahrir defterinde tespit edilen yer adlarının tamamı ile adı geçen sancaklardaki Müslümanlara ait kişi adları tespit edilerek incelenmiştir. Böylece XVI. yüzyılda Osmanlı-İran sınırında bulunan bazı sancakların insan potansiyeli ile iskân durumunun Osmanlı arşiv kayıtlarına yansıyan şekli gün yüzüne çıkarılmıştır.

Bu çalışmada, tespit edilen yer ve kişi adları tahrir defterindeki düzene bağlı kalınarak okuyucuya sunulmuştur. Burada kişi adları yaşadıkları köyün başlığı altında babalarının adları ile beraber verilmiştir. Böylece daha sonra aynı defteri inceleyecek kişilere kolaylık sağlanmıştır. Bu ameliyeyle kişi ve yer adları üzerinde çalışacak uzmanlara Eleşkirt, Şelve, Diyadin, Ovacık ve Bayezid Kalesi sancaklarındaki yer ve kişi adlarına dair ham veriler; yörede yaşayan kişilere ise yaşadıkları yerin 1578 tarihindeki durumu hakkında bilgi sahibi olma imkânı sunulmuştur.

Bu makale ile Ağrı yöresindeki kişi adlarında Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve Türk tasavvuf yaşantısının derin izlerinin olduğu gösteren Ali ve içinde Ali geçen Ali Kulu, Alican, Ali Rıza, Ali Yar, Genç Ali, Bayram Ali, Nur Ali gibi elli bir (51) kişi adının kullanımı tespit edilmiştir. Ali adının yanında Baba, Baba Kulu, Dede, Dede Can, Dem, Dem Kulu, Balım, Tevelli, Nazar, Niyaz, Niyaz Kulu, Şah Kulu, Haydar, Haydar Kulu, Hızır, İmam Kulu, İmam Verdi, Şah Bende, Muhib, Muhib Kulu, Sahib, Nefes, Nefes Kulu, Yol Kulu gibi kişi adları Alevi-Bektaşî kültürünün ya da nüfuz sahasının yayılma alanları hakkında mevsuk bilgi sunmaktadır. Ali ve içinde Ali geçen adların yanında Hüseyin, Hüseyin Kulu, Hüseyin Can, Hasan, Hasan Ali, Hasan Can gibi adları kullanan kişilerdeki Ehl-i Beyt sevgisinin belirtisi olduğunu izahtan varestedir. Belgelerdeki Ali, Hasan, Hüseyin ve Hasan Ali gibi kişi adlarının tamamını Alevi kültürüne dâhil etmek doğru olmayabilir, ancak bu adların Hz. Ali ve Ehl-i Beyt'e olan sevgiden dolayı verildiğini inkâr etmek mümkün değildir.

Bu çalışmada tespit edilen yer ve kişi adlarından hareketle tahrir defterlerindeki bazı bilgilerin İslam mezheplerinin yayıldığı coğrafyaları tespit etmede kullanılabileceği anlaşılmaktadır. Bu itibarla tahrir defterlerinin filolog, sosyolog, halk bilimci, teolog, tarihçi gibi sosyal bilimcilerin değişik sahalarında çalışanlar için de önemli ham bilgiler içeren kaynak olma özelliğini taşıyan veriler ortaya çıkarılmıştır.

Bugün il merkezi durumunda olan Ağrı şehrinin XVI. yüzyılda Kara Kilise adında Gayrimüslim nüfusun yaşadığı bir köy olduğu; Eleşkirt ve Diyadin'in nüfus kaydının olmadığı birer köy, Bayezid Kalesi'nin beş (5) Müslüman ile 105 gayrimüslim vergi mükellefinin yaşadığı birimler olduğu görülmektedir. Bölgede şehir hayatına dair bir kayıt olmadığı için mahalle adlarından ve cami, mescit ve imaret gibi vakıf eserlerden söz edilememektedir.

Bu çalışma ile tarihte kullanılmış fakat zamanla insan adı olarak kullanılmaktan vazgeçilmiş bazı kişi adları da ortaya çıkarılmıştır. Bu adlardan, Tanrı Kulu, Tanrı

Verdi, Örkmez, Korkmaz, Dönmez ve Uğurlu gibi bazı isimlerin günümüzde birçok kişinin soyadı olarak kullandığı adlar olduğu müşahede edilmektedir.

Bu makale ile ortaya konulan yer ve kişi adlarından hareketle Ağrı yöresinin tarihî coğrafyasında Türkçenin ve Türk tasavvuf anlayışının derin izlerinin yer aldığı anlaşılmaktadır.

Tahrir defterlerinde yer alan bazı kişi adlarının günümüzde ya hiç kullanılmadığı ya da soyadı olarak kullanılmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Bu makale ile okuyucuya XVI. yüzyılda Ağrı yöresinin yer ve şahıs isimlerini bir arada görme imkânı sunulmuştur. Bununla XVI. yüzyılda Ağrı yöresinde revaçta olan kişi adları hakkında bilgi sahibi olma şansına sahip olunmuştur. Bunun yanında o coğrafyada yer alan köy ve mezraların tamamının adları hakkında fikir sahibi olma imkânı sağlanmıştır.

Türkiye’de kişi adlarını konu alan kitapların Türkler tarafından kullanılan isimlerin tamamını kapsamadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla burada tespit edilen kişi ve yer adlarının ilgili çalışmalara dâhil edilmesiyle bu konudaki eksikliğin bir kısmı tamamlanmış olacaktır.

Bugün Ağrı il merkezi olan Kara Kilise’nin XVI. yüzyılda bir köy olduğu, Eleşkird, Diyadin gibi ilçe merkezi olan yerlerde nüfus kaydının olmadığı görülmektedir. Bunun yanında XVI. yüzyılda bölgedeki köylerin büyük çoğunluğunun ıssız olduğu anlaşılmaktadır.

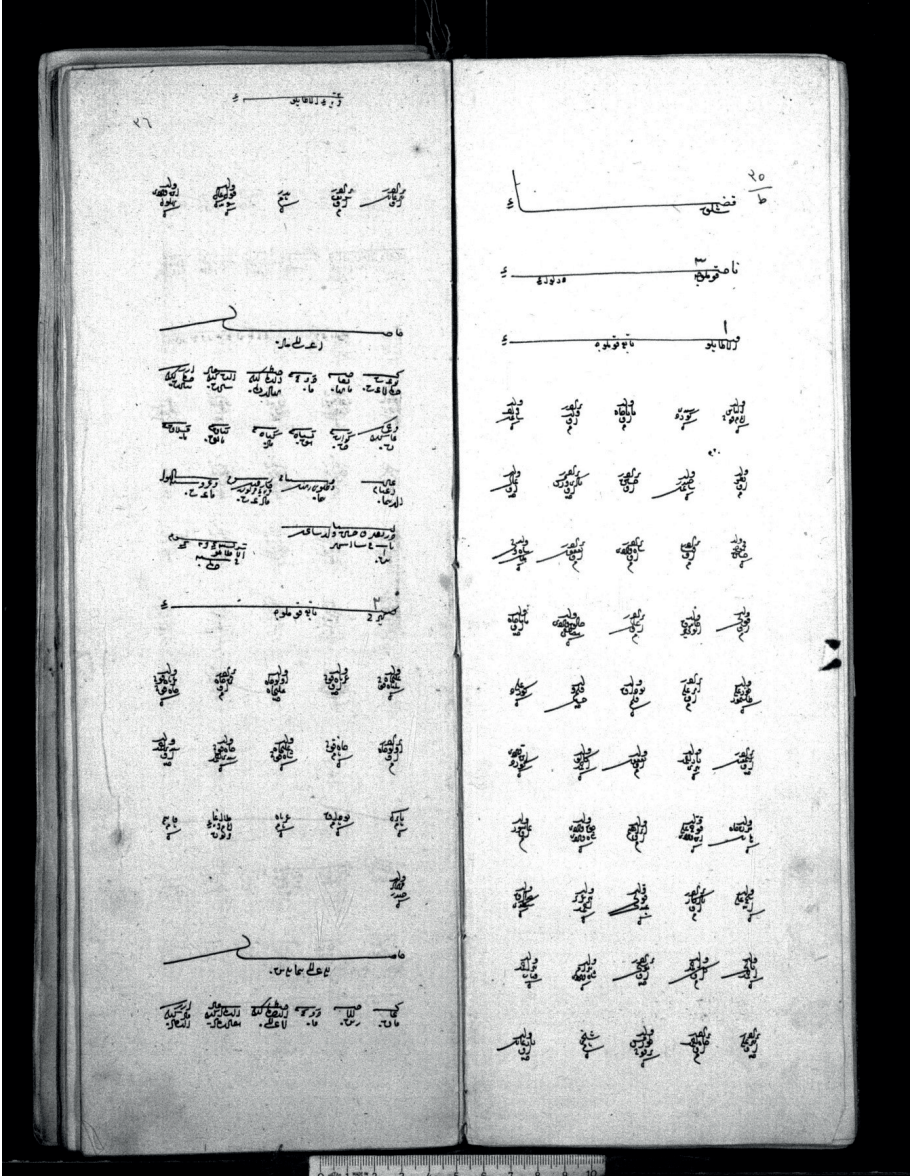
Tahrir defterlerindeki verilerin sosyal ve ekonomik konuları aydınlatmada önemli bir kaynak olmasının yanında yer ve kişi adları gibi kültür ve inançla ilgili hususlarda da kaynak olarak kullanılabileceği görülmektedir.

Tahrir defterlerindeki verilerden yola çıkarak tasavvuf ve Hz. Ali sevgisinin Türk kişi ve yer adları üzerindeki yansımalarının meydana çıkarılabileceği görülmektedir.

- AÇIKEL, Ali (2003). "Artukabad Kazasında Türk Kişi Adları (1455-1520)". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. S. 13/2. 305-335.
- ATALAY, Besim (2015). *Cumhuriyet Devrinin İlk Tarikat Araştırması Bektaşilik ve Edebiyatı*. Haz. Gürol Pehlivan. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- AYVERDİ, İlhan (2011). *Kubbe Altı Lügati Misallî Büyük Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı.
- BAYKARA, Tuncer (2007). *Türk Kültürü*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- _____ (2015). *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş 1*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- DEMİR, Alpaslan (2012). "Zile Kazasında Şahıs Adları". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. C. 5, S. 21. 61-75.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- DİLÇİN, Cem (2014). *Adlar Sözlüğü*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- EBU BEKR-İ TIHRANÎ (2014). *Kitab-ı Diyarbekriyye*. Çev. Mürsel Öztürk. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- EROL, Aydi (1992). *Şarkılarla Şiirlerle Türkülerle ve Tarihi Örneklerle Adlarımız*. Ankara: Türk Kültürü Araştırmaları Enstitüsü.
- ERCİLASUN, Ahmet Bican (2011). *Türk Dünyası Üzerine İncelemeler*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERPOLAT, Mehmet Salih (2004). "XVI. Yüzyılda Ergani Sancığı'ndaki Gayrimüslim İskân Yerleri İle Şahıs İsimleri Hakkında Bir Değerlendirme". *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi (SBArD)*. S. 4. 155-187.
- _____ (2004). "XVI. Yüzyılın Başlarında Diyarbekir Eyaletinde Viran Köyler Meselesi". *1. Uluslararası Öğuzlardan Osmanlıya Diyarbakir Sempozyumu 20-22 Mayıs 2004 Bildiriler*. 591-598.
- _____ (2016). "Osmanlı Arşiv Belgelerinden Türkmen-Alevi Varlığını Tespit Etmenin Zorlukları ve İmkânları (Diyarbakir Vilayeti Örneği XVI. Yüzyıl)". *Alevilik Bektaşilik Araştırmaları Dergisi*. S. 13. 111-130.
- _____ (2018). "Osmanlı Döneminden Cumhuriyet Dönemine İğdir Yöresi Yerleşim Yerlerinin Adlarında Meydana Gelen Değişmeler". *II. Uluslararası Türk Kültüründe Ağrı Dağı Sempozyumu*. Yay. Haz. Oktay Belli, Cengiz Çelik ve Vedat Evren Belli. Belli Eğitim Kültür Tarih ve Arkeoloji Merkezi. 280-291.
- _____ (2018). "1727 Tarihli Tahrir Defteri'ne Göre İğdir'deki Kişi Adlarında Hz. Ali ve Ali Sevgisinin İzleri". *Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları Dergisi*. S. 18. 163-202.
- GÖKBEL, Ahmet (2019). *Ansiklopedik Alevi Bektaşî Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını.
- GÖLPINARLI, Abdülkadir (2015). *Tasavvufun Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

- GÜLENSOY, Tuncer ve Küçükler, Paki (2015). *Eski Türk Moğol Kişi Adları Sözlüğü*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- GÜLTEN, Sadullah (2015). “Oğuzların Karkın Boyu”. 5. *Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Sempozyumu Bildirileri*. Ed. Tufan Gündüz ve Mikail Cengiz. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları. 533-544.
- İLHAN, Mehmet Mehdi (1990). “XVI. Yüzyıl Başlarında Amid Sancağı Yer ve Şahıs Adları Hakkında Bazı Notlar”. *Belleten*. LIV/209. 213-232.
- KARATAŞ, Yakup-Kul, Eyüp (2012). “XIX. Yüzyılın Sonlarında Bayezid Sancağındaki Aşiretler ve İskân Politikası”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)*. 48. 343-364.
- KAYA, Hakan-Türklü, Mehmet Emin (2017). “III. Murad Dönemi Tahrir Defterlerine Göre Bayezid Sancağı ve Tevabiha”. *Tarih Okulu Dergisi*. Yıl 10, S. XXXII. 397-420.
- KILIÇ, Orhan (2001). “Van Vilayetine Bağlı Sancaklar ve İdarî Statüleri (1558-1740)”. *Osmanlı Araştırmaları XXI*. 189-210.
- KIRZIOĞLU, M. Fahrettin (1998). *Osmanlıların Kafkas Elleri'ni Fetih (1451-1590)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- KİBAR, Osman (2005). *Türk Kültüründe Ad Verme Kişi Adları Üzerine Bir Tasnif Denemesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- KURT, Yılmaz (1993). “Sivas Sancağında Kişi Adları”. *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*. IV. 223-290.
- _____ (2006). “Mardin Sancağı Kişi Adları”. *I. Uluslararası Mardin Tarihi Sempozyumu Bildirileri*. 425-446.
- METİN, Refet (2013). “XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Bozok Sancağında Kullanılan Erkek Şahıs İsimleri”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. C. 21, S. 2. 543-560.
- SAVAŞ, Saim (2018). *XVI. Asırda Anadolu'da Alevilik*. 2. Baskı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- SEZEN, Tahir (2017). *Osmanlı Yer Adları*. Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını.
- SÜMER, Faruk (1992). *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- _____ (1999). *Türk Devletleri Tarihinde Şahıs Adları*. C. 1-2. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- PARLATIR, İsmail (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- YÖRÜKÂN, Yusuf Ziya (2015). *Anadolu'da Aleviler ve Tahtacılar*. Haz. Turhan Yörükân. İstanbul: Ötügen Neşriyat.

Ek-2: Şelve Sancağı'nın Yer Aldığı Sayfa. Kumluca Nahiesi ve Ala Taylu Köyü İle Kirli Köylerinin Yer Aldığı Sayfa

Ek-3: Diyadin Sancağı'na Bağlı Toklucak ve Çoban Köylerini Gösteren Sayfa

